

MOČENOK

Číslo 3

marec 2013

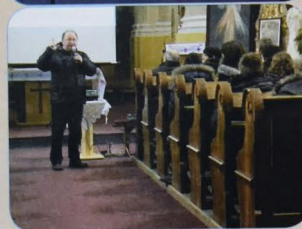
XX. ročník

Kvetná nedeľa, kde si
kľúče podela.
Dala som ich dala
svätému Juru,
aby odomkol zelenú bránu.
Zelená brána vyše kolena,
sedí pani v koši
o vajíčko prosí.
Dajte nám vajíčko, lebo dve,
však vám to málo ubudne.
A keď nedáte,
budeme vám steny drať
a okienka vybíjať,
nebudú vám deti spať
ani vaša rodina.
Kvetná nedeľa, kde si
kľúče podela.
Podela som ich svätému Juru.
Svätý Jur volá,
zem sa otvára.
A vydáva kvieti
až sa v horách svieti,
ruža fiala.

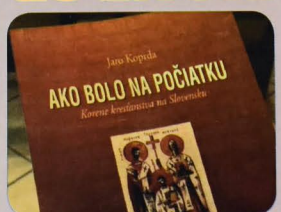
**Príjemné prežitie
veľkonočných sviatkov
v kruhu svojich najbližších
Vám praje kolektív časopisu Močenok**

Cyrilo- Metodská akadémia

Uvedenie knihy do života

OBSAH

Aktuality z obce	4
Prípravovaná cesta Borzagoš II.	4
Stretnutie k 900. výročiu prvej písomnej zmienky o obci	5
Telekomunikačné vedenia v žalostnom stave.....	6
Karneval v základnej škole	8
Prezentácia kníhy Jarolíma Koprdu	9
Habemus papam!.....	10
História a zvyky veľkonočných sviatkov	12
Historické udalosti obce do roku 1963.....	14
Spoločenská kronika	16
Úspešní karatisti	18

KULTÚRNE POZVÁNKY

VEĽKONOČNÝ KONCERT

Obec Močenok – kultúrne stredisko, Vás srdečne pozýva na Veľkonočný koncert, ktorý sa uskutoční v Kostole sv. Klementa v Močenuku v **nedeľu 7. apríla 2013 o 16.30 h**. Počas koncertu sa Vám predstavia pedagógovia pôsobiaci pri ZUŠ Močenok, Ženský spevácky zbor Cantica Močenok a TINKL kvartet Močenok.

DEŇ NARCISOV

Liga proti rakovine SR vyhlasuje verejnú finančnú zbierku pod názvom „Deň narcisov“. Zbierka sa na Slovensku uskutoční už po 17.-krát a Močenok sa do zbierky zapojí po 14.-krát. Akciu v našej obci realizujú pracovníci kultúrneho strediska v **piatok 12. apríla 2013 v čase od 7.00 h do 16.00 h**. Zbierka bude prebiehať na nasledovných stanovištiach: **pri miestnom trhovisku, pri nákupnom stredisku Jednota, pri reštaurácii ELSA.**

Veríme, že podporíte túto finančnú zbierku i v tomto roku. V mene onkologických pacientov vopred srdečne ďakujeme!

VÝTVARNÉ SPEKTRUM

Krajské osvetové stredisko v Nitre a Kultúrne stredisko v Močenuku Vás pozýva na výstavu – Výtvorné spektrum 2012, kde prezentujú svoje práce aj močenšní inšitní maliari a rezbári. Vernisáž výstavy sa uskutoční **dňa 11. apríla 2013 o 16.00 h** vo výstavnej sále budovy Krajského osvetového strediska v Nitre.

STAVANIE „MÁJA“

Obec Močenok – kultúrne stredisko Vás pozýva na **Stavanie „Mája“**, ktoré sa uskutoční v **pondelok 30. apríla 2013 o 18.00 h** v areáli obecného úradu. O spríjemnenie atmosféry sa postará DH Močenšská kapela, FS Močenčanka, Močenškí speváci, DFS Matičiarik, žiaci zo ZŠ a MŠ Močenok.

Obecný oznam

Obec Močenok v rámci osláv 900. výročia prvej písomnej zmienky o obci pripravuje vydanie reprezentačnej publikácie. Účelom publikácie bude prezentovať historické stavby a objekty nachádzajúce sa na území našej obce. V tejto súvislosti prosíme k spolupráci všetkých občanov, ktorí majú záujem poskytnúť svoje archívne dokumenty (ako fotografie, pohľadnice, obrázky a pod.) dokumentujúce život v našej obci.

Akákoľvek forma Vašej pomoci a spolupráce je vítaná. Svoje ponuky odovzdajte do konca mesiaca máj 2013 osobne alebo zaslajte na adresu:

Obecný úrad – kultúrne stredisko, ul. Sv. Gorazda 629, 951 31 Močenok.

Vaše materiály Vám budú ihneď vrátené!

BLAHOŽELANIE

Dňa 1. marca 2013 sa dožila krásneho životného jubilea 90 rokov naša mamička, babička a prababička **Anna Szabová**. Srdečne jej blahoželáme a do ďalších rokov z celého srdca prajeme veľa zdravia a Božieho požehnanja.

Dcéra Kristína, Hana, Marka, Bejka, syn Jožko s rodinami

Časopis Močenok – informačný a inzertný mesačník obce • Adresa redakcie: Školská 1690, 951 31 Močenok, e-mail kulturamocenok@mocenok.sk • Tel. č.: 037/655 22 41, 0907 759854, fax: 037/655 22 41 • Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia • Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie • Vydáva: Obec Močenok • Riadi redakčná rada v zložení: predseda Ing. Norbert Halász, členovia Gabriela Borzová, MUDr. Simona Mesárošová, Mgr. Peter Sýkora, redaktorka Ing. Marcela Lenčesová • Jazyková úprava: Mgr. Eva Čierniková • Grafická úprava a tlač: Effieta - Stredisko sv. Fr. Saleského, Nitra, Chránená dieľňa Tlačiarne a kníhviazačstvo • Uzavierka dopisovateľských materiálov do 15. dňa v mesiaci • Náklad: 1450 ks • Registračné číslo: 6/1998/X002270 OU Šafa. • Redakcia nezodpovedá za pravdivosť údajov uverejnených v inzerátoch a platených oznámoch. Redakcia si vyhradzuje právo zaradiť príspevky, ktoré plánuje zverejniť v časopise, do jednotlivých čísel časopisu podľa vlastného uváženia a zároveň podľa potreby krátiť a upravovať jednotlivé príspevky.

Aktuality z obce

• Rekonštrukčné práce v dome smútku na hornom cintoríne pokračovali aj koncom februára. Pracovníci obce tu upravili ďalšie priestory určené pre budúci sklad. Odstránením niektorých deliacich priečok v budove tak obec získa potrebný skladový priestor.

• Pracovníci obce v priestoroch dolného cintorína v predjarnom období realizovali orez vzrastných drevín. V druhej polovici februára sa realizovali čiastkové práce aj v priestoroch židovského cintorína.

• Pracovníci v aktívnej činnosti sa počas predposledného februárového týždňa venovali čisteniu rigolov v centrálnej časti obce, odstraňovaniu odpadkov z ulíc a čisteniu chodníkov.

• Búrliivý vietor, ktorý fúkal 5. marca, sa stal osudným vzrastnému agátu v kostolnom parku, ktorý vyvalil aj s koreňmi. Počas pádu strom našťastie nepoškodil Jaskyňu Panny Márie ani okolitú zeleň. Kmeň stromu rozrezali a odstránili pracovníci obce.

• V stredu 6. marca sa v celej obci uskutočnil zber elektroodpadu, nebezpečného odpadu a odpadového oleja. Občania mohli uvedené komodity vyložiť pred svoje nehnuteľnosti, odkiaľ ich pracovníci spracovateľa odpadu odviezli. Ďalší zber je naplánovaný na stredu 5. júna.

• V polovici marca boli privezené posledné kontajnery patriace k projektu separovaného zberu, do ktorého sa naša obec zapojila. Hneď kontajnery určené na biologicky rozložiteľný odpad budú v nasledujúcich dňoch opatrené identifikačnými čípmi.

• S prichádzajúcimi teplými dňami v marci bolo možné začať s jarnou údržbou detského ihriska v Ulici Rokošovej. Pracovníci obce v areáli doplnili chýbajúce skrutky v hracom domčeku a opravili poškodené a povŕané oplotenie.

• 12. marca sa v spoločenskej sále obecného úradu uskutočnilo už druhé stretnutie vedenia obce so zástupcami klubov, spolkov a organizácií. Na tomto stretnutí boli prezentované konkrétne návrhy a plány na organizovanie podujatí k 900. výročiu prvej písomnej zmienky o našej obci.

• Televízia Močenok pri príležitosti slávania 900-ročnice prvej písomnej zmienky o obci začala pripravovať novú reláciu pod názvom Duchovný obzor, ktorá sa venuje otázkam viery. Je zaradená do vysielania každú nedeľu pred spravodajským magazínom.

Prípravovaná cesta Borzagoš II.

V stredu 20. februára 2013 sa v priestoroch spoločenskej sály obecného úradu konalo stretnutie občanov z lokality Borzagoš, Hájska, Lipová a Úzka ulica s vedením obce. Cieľom stretnutia bolo prerokovať s obyvateľmi spomínaných lokalít alternatívu, že by sa miestnou komunikáciou spojili ulice Úzka a Hájska cez parcely občanov vlastníacich nehnuteľnosti v tejto časti obce. Plánovaná cesta je zakomponovaná v územnom pláne obce ako jedna z lokalít, kde by mohli vzniknúť nové stavebné pozemky. „Občanom boli na stretnutí vysvetlené podmienky za akých chce obyvateľky vykúpiť, respektíve dostať do vlastníctva a následne perspektívne pripraviť a realizovať výstavbu miestnej komunikácie a inžinierskych sietí. Boli im vysvetlené aj technické, prípadne právne alebo časové ťažkosti s plánovaným zámernom,“ povedal nám starosta obce Ing. Marián Borza. Územný plán ráta s približne 600 metrov dlhou ulicou pracovne nazvanou Borzagoš II.. Obec plánuje od dotknutých majiteľov pozemkov kúpiť pás v

úce sa realizácie výkupu pozemkov alebo budovania novej ulice. „Je to dobrý nápad, páči sa mi a aj keby to bolo škôr, aj to by bolo dobre,“ myslí si Mikuláš Turčič. „Ja nie som sama vlastníka, ale sme tam traja majitelia toho kúsku, je to vlastne dlhý uzulinký slížik. My najprv riešenie budeme musieť hľadať v rámci rodiny, či vlastne my traja spoluvlastníci vôbec budeme ochotní teda na to pristúpiť, lebo zbytočne ja na to pristúpim, keď dvaja spoluvlastníci na to nepriestúpia, takže ja sa dnes neviem vyjadriť nijako záväzne,“ povedala nám pani Gregorová. „Aspoň tie pozemky budú využité, veď teraz je to tam všetko ľadom ležiace. Môžem povedať, že my tam máme viac bažantov, ako ich je v háji,“ skonštatoval majiteľ veľkej záhrady Štefan Verš. „Mne to veľmi pomôže, my byvame v Nitre a ja som po otcovi zdedila takú nešikovnú parcelu, pretože on predal práve koniec, tam kde je postavený dom a nám ostal stred a táto cesta by vyriešila to, že by som z nej pôdy mala stavebný pozemok, takže ja leďva čakám, aby sa to realizovalo,“ dodala Mária Šmidová. Zo 130 občanov danej lokality sa približne 80 zaujímalo o dianie v tejto časti a prišlo si vypočuť plány obce. Viacerí na zväčšených mapách z územného plánu študovali pravdepodobnú polohu budúcej cesty a diskutovali o tom, ako

by táto skutočnosť mohla pomôcť alebo uskočiť jednotlivým majiteľom. „Aj na základe reakcií občanov môžem prehlásiť, že občania nemali zásadné námietky k tomuto zámernu. Práve naopak, väčšina z nich pozitívne hodnotila tento zámer a sú naklonení tomu, aby predali svoje vlastníctvo,“ doplnil starosta obce Ing. Marián Borza.

Ďalšie kroky smerujúce k vybudovaniu novej ulice bude obec smerovať na jednotlivých majiteľov pozemkov a spísanie zmlúv o budúcich zmluvách, aby sa legislatívny proces budovania novej ulice mohol rozbehnúť.

Niektorí z občanov zúčastnených na stretnutí predostrel aj svoje otázky týkajúce

by táto skutočnosť mohla pomôcť alebo uskočiť jednotlivým majiteľom. „Aj na základe reakcií občanov môžem prehlásiť, že občania nemali zásadné námietky k tomuto zámernu. Práve naopak, väčšina z nich pozitívne hodnotila tento zámer a sú naklonení tomu, aby predali svoje vlastníctvo,“ doplnil starosta obce Ing. Marián Borza.

Ďalšie kroky smerujúce k vybudovaniu novej ulice bude obec smerovať na jednotlivých majiteľov pozemkov a spísanie zmlúv o budúcich zmluvách, aby sa legislatívny proces budovania novej ulice mohol rozbehnúť.

Výročná schôdza klubu dôchodcov

V prvej polovici marca sa uskutočnila výročná členská schôdza členov Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v Močenku, ktorí sú združení v klube dôchodcov. Schôdza sa zúčastnila drvivá väčšina členov, ktorí majú záujem podieľať sa na rozvoji organizácie. „Na schôdzi sme zhodnotili činnosť. Za uplynulé obdobie, za rok 2012, bol klub

dost' činný. Na dnešnej schôdzi sme sa dohodli tak, že aj v tomto roku spravia športový deň a tiež by sme chceli absolvovať nejaké divadelné predstavenie alebo návštevu kúpaliska,“ stručne zhodnotila schôdzu predsedníčka Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska Anna Hanáková. Schôdzu potčila svojou návštevou aj preds-

níčka okresnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska Mária Runáková, ktorá s tunajšou organizáciou úzko spolupracuje. „Pripravili si správy a prebrali sme aj plán činnosti nielen miestnej organizácie, ale aj okresnej organizácie na tento rok. Máme tých plánov naozaj hojne. Také väčšie sú, že bude 17. apríla celokresný prednes poézie a prózy v Diakovciach, potom 21. mája budú tu,

v Močenku, športové hry a v septembri budeme mať deň dôchodcov spojený s výstavou porcelánu v Hájskom,“ informovala nás Mária Runáková. Záver výročnej členskej schôdze patrilo voľnej diskusii, do ktorej sa zapojil aj starosta obce Ing. Marián Borza a zástupca starostu Juraj Lenický. Všetky členky obdarovali kvietkami pri príležitosti Medzinárodného dňa žien a spoločne prebrali množstvo zaujímavých tém. „S radosťou sme prijali pozvanie klubu dôchodcov na ich výročnú schôdzu a túto našu návštevu spolu s pánom starostom sme spojili aj s príležitosťou MDŽ a chceli sme im aspoň tak symbolicky odovzdať malú kyticu vďaka za ich prácu, ktorú vykonávajú ako ženy, ako matky, ako

staré mamy pre svoje rodiny, pre našu obec a aj pre celú spoločnosť,“ povedal nám zástupca starostu obce Juraj Lenický na margo návštevy v Klube dôchodcov. Prijemné pracovno-oddychové stretnutie asi tridsiatky členiek klubu dôchodcov s vedením obce sa skončilo neskoro popoludní.

Stretnutie k 900. výročiu prvej písomnej zmienky o obci

V stredu 27. februára 2013 sa v priestoroch spoločnej sály obecného úradu uskutočnilo stretnutie vedenia obce so zástupcami spolkov, klubov a organizácií pôsobiacich na území našej obce. Cieľom stretnutia bolo hovoriť o aktivitách organizovaných pri príležitosti 900. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci a 1 150. výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda na územie Slovenska. „V rámci tohto výročia plánujeme zorganizovať celý súbor podujatí, osláv a rôznych aktivít, ktorými si pripomenieme toto krásne jubileum. Z tohto dôvodu sme vyzvali aj tých, ktorí robia spoločenský, kultúrny a športový život v obci, aby aj oni prispeli k týmto oslavám. Som rád, že zástupcovia jednotlivých spolkov, klubov a organizácií prišli a navzájom sme si vysvetlili svoje predstavy, akým spôsobom pripravíme a zrealizujeme počas roka 2013 rôzne podujatia,“ informoval nás stretnutí starosta obce Ing. Marián Borza. Stretnutia sa zúčastnila viac ako polovica zástupcov všetkých pozvaných organizácií a väčšina z nich s jasnou predstavou o tom, čím by chceli prispieť k oslavám oboch výročí. Po tom ako predniesol základnú predstavu o aktivitách k tejto príležitosti starosta obce, oboznámili so svojimi plánni pri-

tomných aj ostatní zúčastnení. „V tomto roku pripravujeme v Klube dôchodcov športový deň, ktorý bude v máji a na Dni obce sa tiež chceme zapojiť do varenia guláša aj pečenia smotanových koláčov. Do všetkých akcií, ktoré budú, sa zapojíme a pomôžeme ako bude treba.“ sú pripravené dámy v Klube dôchodcov, za ktoré hovorila vedúca Anna Hanáková. „Plánujeme také predstavenie vinohradov vo vinohradníckej oblasti pri Kaplnke sv. Urbana, malo by to byť 25. mája na sviatok sv. Urbana. Spravili by sme tu také posedenie, celodennú akciu pre deti aj pre dospelých. Chceli by sme do Močenku pozvať uznávaného odborníka na ochranu rastlín pána Ing. Matláka, s ktorým by sme spravili pre záhradkárov, ale aj pre všetkých občanov obce Močenku besedu,“ oboznámil nás s plánni počas roka predseda Základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov Marián Švondra. Väčšina spolkov, klubov a organizácií má pripravených viacero plánov na rôzne aktivity počas celého roka. Niektoré z nich sa už aj uskutočnili – napríklad oslavy 20. výročia vzniku Slovenskej republiky alebo Cyrilo-metodská akadémia pre deti základnej školy. „Naša škola sa, samozrejme, zapojí aj do týchto súčasnejších aktivít na podnet pána starostu, že v okolí našej obce existuje niekoľko studničiek, ktoré sú už zanesené, znečistené atď. Zareagovala som takou myšlienkou, že naši žiaci v rámci jarného upratovania v obci by sa zamerali práve na tieto studničky a na ich okolie. Vyčistíme ich a radi by sme pripravili v spolupráci s

našími učiteľmi geografie mapku nášho regiónu, kde by boli aj tieto prírodné javy. Nechceme obísť ani malé deti, ktoré sa v rámci regionálnej výchovy zapoja do výtvarenej súťaže, jej výstavku by sme chceli realizovať v priestoroch našej školy alebo kultúrneho strediska,“ povedala nám riaditeľka základnej školy Mgr.

Gabriela Lovásová. „Tento rok by sme sa chceli tiež zúčastniť na dianí v obci k prvej písomnej zmienke o obci. Chceli by sme prispieť asi tým, že by sme sa zúčastnili nejakej tej spoločnej výstavy, povedzme so záhradkármi alebo teda v nejakom inom termíne. Môžeme sa zúčastniť aj nejakej akcii tým, že vypustíme holuby, ale to musí byť na to patričná príležitosť. S ľudmi, ktorí tu riadia kultúru, by sme to dokázali zrealizovať,“ povedal predseda základnej organizácie Slovenského zväzu chovateľov poštových holubov Ing. Gabriel Prvák.

V návrhoch odznelo napríklad odhalenie niekoľkých pamätných tabulí, pamätník, olympiáda žiakov základnej školy, filatelistická výstava, sadenie stromov, vydanie knihy o pamiatkach obce a podobne. Spolky, kluby a organizácie budú, často v spolupráci s obcou, pretavovať svoje návrhy na skutočnosť počas celého kalendárneho roka.

Telekomunikačné vedenia v žalostnom stave

Možno si niektorí obyvatelia našej obce všimli nie práve najlepší stav stĺpov a nadzemného káblového vedenia patriaceho telekomunikáciám takmer vo všetkých uliciach našej obce. V niektorých uliciach sú staré drevené stĺpy zvlášťe naklonené pod rôznymi uhlami, tam kde pred časom pracovníci telekomunikácií stĺpy odstránili, zostali betónové pätky, ktoré stoja v zelenom páse ako pomníky. Na iných miestach zasa visí kabeľ až úplne uvoľnená a na miestach, kde klienti Telekomu zrušili svoje pevné telefónne linky visia na stĺpoch v rôznych výškach stočené nepotrebné káble. „To je voľáčो hrozná, najmä na tejto ulici. Tie stĺpy sú tu už takto najmenej 30 rokov, ešte keď som si dávala zaviesť ja linku, no je to na posmech a hanbu,“ skonštatovala Magdaléna Móriová. „Zatiaľ nám to nejako nevidí,“ zamyslela sa Mária Mesárošová. „Chodím málo po ulici, ani som si to nevšimol. Asi na to nemajú peniaze, dnes je to moderné stonať, že nie sú tu peniaze,“ myslí si Štefan Kováč. „Oni sa nejakú málo o to starajú, ale zas jedno je pravda, že je tu málo pevných liniek, dnes už každý používa väčšinou mobil. Špatí to obec trochu tie stĺpy, asi toľko stĺpov nepotrebuje, dosť máme tých elektrických a tieto drevené sú aj pokrivené a tak, nebol by to taký problém, len keby trochu chceli,“ komentoval situáciu Vincent Lenčák.

Tento stav trvá už niekoľko rokov a stále nespeje k lepšiemu, iba v častiach,

kde sa napríklad budujú nové vedenia, sú telekomunikačné káble umiestňované do zeme, o staršie nadzemné vedenie sa nikto pravidelne nestará a nevykonáva na ňom servis. „Súčasťou našej telekomunikačnej siete je viac ako 380-tisíc stĺpov, ktoré priebežne v rámci možnosti monitorujeme a v prípade potreby obnovujeme. Na niektorých miestach meníme nadzemné vedenie za podzemné, teda kábel ukladáme do zeme. Vo všeobecnosti ide o pomerne finančne náročná investície, ktoré postupne realizujeme na celom Slovensku.

V prípade, že obyvatelia konkrétnej ulice či obce majú podozrenie, že by ich stĺpy telekomunikačného vedenia mohli ohroziť, môžu sa na nás obrátiť so žiadosťou o prešetrenie stavu. Takúto žiadosť od obyvateľov alebo starostu v spomínanej lokalite nevidujeme. V súčasnosti nepripravujeme plošnú výmenu telekomunikačných stĺpov v obci Močenok,“ oboznámili nás so situáciou hovorca Slovak Telekom, a.s. Tomáš Palovský.

V prípade, že by niekomu z obyvateľov našej obce prekážal stav spomínaných

telekomunikačných zariadení, majú možnosť podať sťažnosť u prevádzkovateľa zariadení. Je ním spoločnosť Slovak Telekom, a.s. so sídlom na Karadžičovej 10 v Bratislave. Sťažnosť je možné doručiť do obecného úradu v našej

obci, kde sa pracovníci obce postarajú o jej doručenie. „V súčasnom období evidujeme niekoľko sťažností našich občanov, ale aj sami vnímame, že toto technické riešenie nebolo vhodné vzhľadom na to, že tie nosiče a stĺpy, ktoré boli použité, nie sú dostatočne ukotvené v zemi a javia známky, že môže dôjsť k ich deštrukcii. Preto z tohto dôvodu budeme v spolupráci s prevádzkovateľom telekomunikačnej siete rokovať s cieľom zjednať nápravu. Radi uvítame aj podnety našich občanov, ktorí nám budú nápomocní v zisťovaní problémov, ktoré by bolo v tejto oblasti vhodné riešiť,“ povedal nám na geroj situácie s telekomunikačnými zariadeniami starosta obce Ing. Marián Borza.

Zber elektroodpadu a nebezpečného odpadu

Počas druhého marcového týždňa sa v našej obci uskutočnil zber elektroodpadu, nebezpečných odpadov a olejov spred nehnuteľností občanov. Doteraz bol zber realizovaný individuálnym spôsobom dovozu odpadu občanmi na hospodársky dvor obce. Aj v budúcnosti sa podobné zbery budú realizovať práve spôsobom zberu odpadov oprávnenou spoločnosťou spred nehnuteľností. „Vzhľadom na to, že sa tento zber vykonával prývkrát, vyskytlo sa niekoľko problémov. Jeden z najzávažnejších bol rozoberanie elektroodpadu priamo pred domami obyva-

teľov. Vykonávali to subjekty, ktoré nie sú oprávnené na zber elektroodpadu. Je nepripustné, aby subjekty, ktoré nemajú povolenie na zhodnocovanie odpadu, týmto odpadom vôbec manipulovali,“ povedal nám k téme zastupujúci prednosta obecného úradu Ing. Norbert Halász. „V zmysle zákona o odpadoch môže s elektroodpadom nakladať len oprávnená firma, pre Močenok je to spoločnosť Envi-Geos, ktorá má sídlo v Nitre a iba jej pracovníci môžu v rámci obce nakladať s týmto odpadom, zberať ho a ďalej ho využívať,“ doplnil informácie príslušník obcej polície Štefan Turjan. Znamená to, že žiadne tretie osoby sa nemôžu podieľať na zbere tohto odpadu alebo odoberať z neho časti či komponenty. V prípade, že tak urobia, konajú protizákonne a dopustia sa priestupku. „Sankcia za porušenie tohto zákona je do 31€ eur. Počas zberu firmou Envi-Geos sme odhalili dva takéto priestupky, ktoré boli doriešené pokutou na mieste,“ spresnil Štefan Turjan. Časť zberu zameraná

na zhodnocovanie olejov sa zaobišla bez akýchkoľvek problémov, elektroodpad však mizol spred domov alebo bol podnikavými občanmi rozoberaný priamo na uliciach obce ešte pred príchodom pracovníkov spoločnosti oprávnenej na zber. V popoludňajších hodinách po skončení zberu sa však časti prístrojov určené pôvodne do zberu záhadne objavili pred bránou hospodárskeho dvora – samozrejme, rozobraté a zabenzených častí. „Najväčším problémom je, že tento odpad potom zostáva v obci a obec musí vynaložiť finančné prostriedky na to, aby sa ho mohla zbaviť. V tejto súvislosti by som chcel poprosiť obyvateľov, ak budú mať poznatky o takejto činnosti tretích osôb, aby to jednoducho nahlásili obecnému úradu a v spolupráci s obecnou políciou to budeme riešiť,“ dodal prednosta Halász. V tomto prípade by pomohla aj spolupráca občanov – bolo by možno vhodné vykladať materiál určený do zberu pred svoje nehnuteľnosti až ráno v deň zberu.

Dažďová voda v Ulici Borzagoš

Jarné obdobie sa nezadržateľne blíži, čo znamená otepľovanie, s tým spojené topenie snehu a zrážky, ktoré už budú v prevažnej miere dažďové. Problém topiaceho sa snehu a dažďových zrážok riešili počas ostatných týždňov aj obyvatelia časti Ulice Borzagoš v našej obci. V najnižšom bode ulice sú totiž pozemky a cesta v spáde smerom k centru obce, čo znamená, že všetka voda počas celého roka steká na jednu stranu ulice. „Tá voda je tu problém odvtedy, ako sa tu robila kanalizácia, zatiaľ tu problém nebol.

Všetko je na tejto strane, jarky sa zahrnuli a odvtedy tu tá voda stojí a nevieme čo s tým. Keď príde prudké dažďe, stojí tu 30 cm vody na ceste, všetko je zaliate a susedovi to až do dvora ide,“ konštatoval obyvateľ lokality Emil Lenčes. „Keď napadá sneh alebo keď príde búrka, tak vtedy je najväčší problém - nemôžeme sa dostať dovnútra, je tu plno vody, hlavne tuto pred nás a s tým je problém. Bolo by dobre byť jark, alebo také voľačo tu spraviť,“ myslí si Jozef Lenčes, ktorého dažďová voda najviac ohrozuje. Na problematické miesto, kde sa s vodou trápi obyvatelia počas dažďov už niekoľko rokov, sa prišiel pozrieť aj starosta obce Ing. Marián Borza spolu s vedúcim útvaru služieb a investičnej výstavby Miroslavom Lóžim. Situáciu posúdili, porozprávali sa s občanmi bývajúcimi v lokalite a hľadali najvhodnejšie riešenie. „V jarných mesiacoch sa začne s výkopom rigolu, aby sa zabránilo státiu vody na ceste. Rigol sa bude robiť v

tej najnižšej časti ulice, lebo tam steká všetka voda,“ oboznámil nás s riešením vedúci útvaru služieb a investičnej výstavby Miroslav Lóži. Časť ulice, kde chýbajú akékoľvek rigoly, bude musieť byť upravená výkopovými prácami tak, aby do novovybudovaných vsakovacích rigolov umiestnených v zelenom páse vedľa cesty vtekala prichádzajúca voda z roztopeného snehu alebo dažďov. Voda tu postupne vsiakne do pôdy a nebude ohrozovať premávku na miestnej komunikácii a nehnuteľnosti obyvateľov.

Operava výtlkov na štátnych cestách

Ako tradične s koncom zimy aj v tomto roku prichádzajú problémy s poškodením ciest všetkých kategórií na území celého Slovenska. Problémy s výtlkmi majú najmä vodiči, ktorí si na nich ničia vozidlá. Nevynú sa im ani správcovia ciest, ktorí majú jednotlivé úseky na starosti či samosprávy – jedni aj druhí hľadajú

prostriedky na ich opravu. V okolí našej obce sa začali pred niekoľkými týždňami problémy s výtlkmi markantnejšie prejavovať na ceste 3. triedy Močenok - Pereš. Správca ciest – Regionálna správa a údržba ciest Nitra tak pred najhorším úsekom v smere z Močenku na Pereš umiestnila značku upozorňujúcu na poškodenú cestu. „Tá cesta je úplne otrasná, sú tam samé výtlky a jamy, človek si tam môže dolámať kolesá,“ myslí si svoje o spomínanej komunikácii vodička Viola Perinová. „Nedá sa tade ísť, je to veľmi zlé,“ pridala sa aj mladá šofierka Barbora. „Nie je dobrá tá cesta, úplne opatrne

treba chodiť, gumy aj tmiče dostávajú zabrat,“ pridala sa Ján Kotlár. „Začínajú to plátať, ale každé ráno, keď sme išli do roboty, tak sme museli ísť po druhej strane cesty, to bolo hrozné,“ nepáčil sa tankodrom smerom na Pereš ani vodička Ľubica Mrázikovej.

Vzhľadom k pozitívnemu priebehu počasnia mohli v týchto dňoch cestári pristúpiť k opravám poškodených úsekov, aby bola cesta opäť bez problémov zjazdná pre všetky druhy vozidiel. „Opravujeme tie cesty, ktoré sú najhoršie. Robia sa v poradí od ciest prvej, potom druhej a tretej triedy. Čo sa týka obvodu Močenok, jedná sa zhruba o 20 km cesty – je to príjazdová cesta od Pereša do Močenku, od hranice okresu po Hájske, teda až po hranicu okresu Galanta. Tieto výtlky opravujeme teplou obalovanou zmesou. Práca bude ukončená na budúci týždeň a potom sa následne budú ešte podľa toho, ako sa teda budú výtlky zjavovať, tak sa budú následne opravovať,“ informoval nás o postupe prác vedúci strediska Regionálnej správy a údržby ciest Nitra Ing. Ľubor Andrášik.

Cesta v smere na Pereš si počas uplynulých rokov občas vyžiadala drobné opravy, ale v globále sa dá povedať, že bola v podstate v poriadku. Po práve sa končiacej zime by však vodiči vedeli o obrovských výtlkoch na nej rozprávať neuveriteľné príbehy. Zaujímalo nás, v čom bola táto zimná sezóna z pohľadu

cestárov iná oproti ostatným, keď to malo taký zlý vplyv na stav ciest. „Nákladné vozidlá a povedal by som, že niekedy aj preťažené nákladné vozidlá, sa vyhýbajú cestám prvých tried, takže chodia po všetkých cestách, ale to je celeurópsky problém všade tam, kde sa platí mýto, no a tým pádom, že nákladníci sú preťaženejší a chodia po týchto cestách, ktoré kedysi neboli stavané na takéto náklady, tak dochádza k väčšiemu opotrebeniu a tým pádom k otváraniu sa výtlkov na cestách,“ vysvetlil Ing. Andrášik. Znamená to, že množiac sa problémy na cestách druhých a tretích tried sa budú v nasledujúcich rokoch iba rozširovať. Problémy s nákladníkmi v obciach a mestách sa zatiaľ nepodarilo vyriešiť žiadnej samospráve a ekonomická situácia vraj nedovoľuje pokladať nové cestné koberce všade tam, kde je to potrebné. Vodiči sa teda musia pripraviť na to, že výtlky na cestách sa najmä po mrazivom a dažďovom počasí znovu objavia.

Karneval v základnej škole

V posledný februárový deň sa v priestoroch základnej školy uskutočnil karneval pre žiakov prvého stupňa, teda pre 1. až 4. ročník. Podujatie sa konalo v telocvični školy, ktorú pri tejto príležitosti pani učiteľka vyzdobila peknými karnevalovými motívmi. Žiaci sa na podujatie veľmi tešili, pretože termín jeho konania sa posúval kvôli vysokému počtu chorých detí počas ostatných niekoľkých týždňov. „Zimný karneval nám zhruba pred mesiacom z dôvodu ochorenia detí nevyšiel. Bolo veľmi veľa detí chorých, asi 20 prázok, takisto aj veľa učiteľiek. Naozaj sa to nedalo urobiť, čiže sme boli nútení využiť najbližší voľný termín,“ – povedala nám riaditeľka základnej školy v našej obci Mgr. Gabriela Lovásová. – „Detičky sú poobliekané v krásnych maskách, rodičia zase popustili uzdu fantázii, ale myslím si, že je to pre dobro vecí. Tie najkrajšie masky získajú zábavné ocenenia z prostriedkov združenia rodičov, deti sa z toho veľmi tešia.“

Vo vyzdobenej telocvični sa zišli desiatky nadšených detí prezlečených za najšikovavejšie masky. Pani učiteľky si takisto dali námahu so zhotovovaním masiek a boli prečlenené za kvetinky. Dokonca si na zlepšenie nálady detí pripravili aj krátky tanček. Potom už program pokračoval prehliadkou masiek a samozrejme, neodmysliteľnými súťažami, ktoré sa zakladali najmä na timovej spolupráci a šikovnosti detí. Za každú súťaž víťazi dostali sladké odmeny. Skrátka však neprišli ani deti, ktoré nesúťažili – všetky masky, ktoré sa

zúčastnili karnevalu totiž dostali lízanky. Deti sa vo svojich maskách medzi jednotlivými súťažami ukázali hodnotiacej porote, ktorá z desiatok zaujímavých vyberala tie najlepšie, na ktorých vzniku mali napríklad najväčšiu zásluhu rodičia, alebo boli mimoriadne nápadité. Mnohé z nich pomáhali tvoriť samotné deti a nebola to aj ťažká robota, lebo toto všetko vyfarbovať, vystrihovať ale podarilo sa, karneval je veľmi pekný,“ konštatovala druháčka Magdalénka Sládečková. „Aj ja som robil, také veci som vyrábala z

papiera a tak,“ pochválil sa aj „pilot“ Natanko Vyskoč. „Ja som masku vymyslela a rodičia mi s tým pomohli. Vrkôčiky mi zaplietla maminka,“ povedala nám Nalutáka Packová prezlečená za Pippi Dlhú pančuchu. „Ja som vodník a masku mi vyrábala maminka, ja som strihala,“ doplnila Lianka Selešiová. „Vymyslel som to ja a mamina mi pomáhala a ocino,“ prezradil Jakub Lenčoš propagujúci recykláciu a triedenie odpadov. „Masku mám z časopisu a maminka mi to ušila,“ pridala sa aj Timko Matušica obľebený za dokonajú chobotnicu. „Ja som cukrik a pomohla mi to vyrobiť babička. Ja som robila cukriky a babička robila celú

masku,“ povedala nám „sladká“ maska Emka Benčíková. Niektorí z rodičov sa zúčastnili aj samotného karnevalu – pomohli deťom obliecť si masky, prípadne dotvorili potrebné maľby na tvár a podobne, potom si už s radosťou vychutnávali karnevalovú atmosféru. Nárочnejšiu časť – tvorbu masiek totiž už mali za sebou a v niektorých prípadoch im to zbrabalo dosť času. „Trvalo to 3 dni, lebo sme dlho museli čakať, kým to uschlo, aby sme to polepili. Je to z kartónov a nápad to bol môj aj malého,“ povedal nám autor obrovského dvojpošnika pre pilota Natanka Tibor Vyskoč. „Je ťažké vymyslieť dobrú masku, minulý rok sme to trochu odflákali, ale tento rok sa podarilo. Vymýšľali sme a nakoniec to dopadlo, myslím, že celkom dobre,“ tešila sa z vydarenej masky vodníka mama Zuzana Selešiová. „U nás robila celá rodina, Lela si vybrala masku a pomáhala aj ona,“ dodala mamička druháčky Magdalény Štefánia Sládečková. Vyvrcholením programu bolo ocenenie masiek. Ako prvé boli vyhlásené tie, ktoré sa porote páčili najviac svojou nápaditosťou aj prevedením. Bol medzi nimi pilot lietadla, ceruzka, fľaša koly, múmie, vlk a zajac, chobotnica, kontajner na smeti a mnoho iných. Aj v tomto roku boli ocenené desiatky zaujímavých masiek. „Tohto roku bol super karneval, aj keď sme sa museli veľmi dlho tešiť, lebo kvôli chrípke sme to museli odložiť. Masky sú úžasné, mamičky ušili, deti sa vybláznila a myslím si, že to ide rok od roka k lepšiemu, že masky sú tvrivé, zaujímavé a nie sú len z počiatočnej,“ tešila sa z množstva zaujímavých masiek šéfká hodnotiacej poroty Mgr. Eva Králiková. Po vyhodnotení sa ešte deti bavili, potom sa však poprezliekali a rozišli sa domov.

Cyrilo-metodská akadémia

V polovici februára sa vo farskom Kostole sv. Klementa v našej obci uskutočnilo zaujímavé podujatie zamerané najmä na mladú generáciu. Podujatie pod názvom Cyrilo-metodská akadémia organizačne zastrešili Miestny odbor Matice slovenskej v Močenku v spolupráci so Svetovým združením Slovákov a v úzkej spolupráci s farnosťou v Močenok a základnou školou. „Žiadny národ nesmie zabúdať na svoju históriu a preto sa aj naša škola vždy snažila a bude sa snažiť rozvíjať u žiakov hrdosť napríklad aj na cyrilo-metodské tradície, ktoré sú tak blízke našej obci,“ povedala nám na

margo podujatia zástupkyňa riaditeľka základnej školy Mgr. Eva Čierniková. Akadémia sa konala pri príležitosti 1150. výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda na naše územie a 900. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci, dokonca sa konala presne v deň výročia smrti sv. Cyrila. Prítomných žiakov aj obyvateľov obce v chráme privítal správca farnosti vdp. Jozef Černák. Autor filmu, ktorý bol v rámci akadémie prezentovaný, Stanislav Bajani, stručne oboznámil divákov s námetom, ktorý sa týkal vierozvestcov Cyrila a Metoda. Približne 20 minútový dokument zaujímavou for-

mou prerozprával dejinné udalosti spred viac ako 1000 rokov. „Vzhľadom na to, že deti môžu cestovať po Európe a niektoré aj po svete, kde je zásadná otázka, odkiaľ ste, odkiaľ pochádzate, ku komu sa hlásite, je dôvod na to, aby sa takéto materiály a informácie mládeži dostali

čo najskôr do pamäti. Moja skúsenosť po Slovensku, ale aj v slovenskom zahraničí dokazuje, že takéto iniciatívy nie sú márne. Naše médiá sa tomuto venujú málo, sme tu my, z Matice slovenskej a možno z niektorých inštitúcií, aby sme tieto informácie v rámci národnej a du-

chovnej obrody šírili," vyjadril sa k téme expert pre Svetové združenie Slovákov žijúcich v zahraničí a člen výboru Matice slovenskej PhDr. Stanislav Bajaník. Žiak druhého stupňa základnej školy si

so záujmom pozreli krátky film o príchode Cyrila a Metoda na naše územie a s tým súvisiace udalosti. Keďže film nebol príliš dlhý, dokázal žiakov zaujať aj poučiť. „Bolo to zaujímavé a veľmi poučné," myslí si Jana Verešová. „Mne sa to veľmi páčilo, bolo to aj zaujímavé," pridala sa Cyntia Nováková. „Podľa mňa to bolo dobré, veľmi sa mi to páčilo," dodala Alexandra Chudáčiková. Podujatie konané v rámci osláv príchodu Cyrila a Metoda na naše územie a v rámci osláv 900. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci organizačne zastrešil Miestny odbor Matice slovenskej, ktorý v tomto roku plánuje podporiť aj ďalšie podujatia venované oslavám oboch výročí. „Matica slovenská neustále pripravuje nejaké zaujímavé programy najmä pre mládež. Najdôležitejší je tento rok - pripomienka Cyrila a Metoda a 1 150. výročia ich príchodu. Myslíme si, že je naozaj nevyhnutné a dôležité našim mladým pripomínať históriu," povedala nám predsedníčka Miestneho odboru Matice

slovenskej Mgr. Jolana Lenčéšová. Nový pohľad na dejinné udalosti, najmä 9. storočia, si nenechali ujsť ani duchovní a predstavitelia obce. „V dnešný deň sa v našom chráme uskutočnila prezentácia filmu o sv. Cyrilovi a Metodovi a o počiatkoch kresťanstva aj za účasti našich žiakov našej základnej školy, myslím si, že to bolo veľmi pekným dokumentárnym spôsobom odprezentované, že deti mali trochu aj takú zmenu školského vyučovacieho procesu a že takýmto spôsobom sa mohli niečo nové dozvedieť o dejinách kresťanstva," myslí si kaplán farnosti dr. Ján Vician. „Teším sa, že o toto podujatie prejavila záujem veľká skupina žiakov našej základnej školy a verím, že vedomosti a informácie, ktoré získali na tejto akadémii, pretavia pri ďalšom vzdelávaní v rámci svojho rozvoja," dodal starosta obce Ing. Marián Borza. Cyrilo-metodská akadémia patrila k jedným z prvých podujatí v rámci tohtoročných osláv oboch výročí, ktorých sa v našej obci pripravuje niekoľko.

Prezentácia knihy Jarolíma Koprdu

Dňa 11. marca sa asi tridsiatka občanov stretla v priestoroch spoločenskej sály obecného úradu na prezentácii knihy PhDr. Jarolíma Koprdu, CSc. Pod názvom Ako bolo na počiatku. Podujatie sa uskutočnilo v rámci osláv 1 150. výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda na naše územie, 900. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci a v neposlednom rade aj v rámci marca - Mesiaca knihy.

Pred samotnou prezentáciou bol pre návštevníkov pripravený krátky kultúrny program. S básňou sa predstavila Mária Vöršová a s ľudovými tančkami Malý matiariar. Podujatie moderoval syn autora Ľuboš, ktorý návštevníkov viedol do prostredia tvorby knihy. Pozvanie na podujatie prijal aj historik PhDr. Emil Vontorčík, ktorý sa k dielu Jarolíma Koprdu vyjadril. Stručne vysvetlil o čom dielo hovorí a konštatoval, že sa zaujímavým spôsobom venuje najstarším koreňom kresťanstva na Slovensku, kristianizácii na Veľkej Morave, archeologickým nálezom krížov z nášho okolia alebo sv. Gorazdovi, nášmu rodákovi. „Kniha je tým blízka každému čitateľovi, že je populárne písaná, písaná pre bežného čitateľa, nie pre odborníkov. Nereprodukuje všeobecné dejiny známe z učebníc, ale ide po hmotných pamiatkach, po artefaktoch. Kniha bola napísaná aj prezentovaná práve v najvhodnejšom čase, veď je 1 150. výročie príchodu Cyrila a Metoda," povedal nám Dr. Vontorčík. Podujatie pokračovalo samotným rozprávaním autora Jarolíma Koprdu o vzniku

knihy, o tom ako napísal svoju vôbec prvú knihu pred viac ako 40 rokmi alebo o rôznych podnetoch, ktoré ho inšpirovali k tomu, aby sa venoval práve tejto téme. Návštevníkov pobavil aj rôznymi historikami zo získavania materiálov a tvorby publikácie. Prezentoval aj niekoľko fotografií, na ktorých vysvetľoval svoje tvrdenia a predpoklady o pôvode niektorých archeologických nálezov.

Potom autor spolu so starostom obce Ing. Mariánom Borzom a historikom Dr. Emilom Vontorčíkom knihu uviedol do života posypaním obilím – plodinou stáročia typickou pre naše územie a poliatim medovinou, ktorá je takisto tradičným slovenským výrobkom. „Zúčastnil som sa tohto predstavenia o našej kresťanskej histórii, ktorú obdivujem a som veľmi rád, že nám tu bolo fundovane prednesené to, čo zvyčajne naše kresťanské korene slovanstva. Mój obdiv patrí pánu Koprduvi, ktorý nám to vo svojej knižke opisuje," tešil sa zo zaujímavých prezentácií návštevník podujatia Imrich Pašteka. „Ja mám rád históriu a celkom som spokojný, predstihlo to moje očakávania.

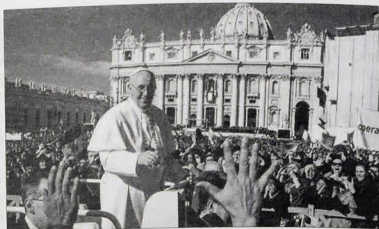
Našiel som si ten čas, aj keď ho teraz ukrajujem z ping-pongu, ale som nanajvyšš spokojný," pridal sa aj Štefan Bleho. „Mne sa to veľmi páčilo, dozvedel som sa to od spolužiacky, že náš triedny učiteľ to organizuje, tak som prijal pozvanie a veľmi pekne ďakujem," doplnil Jaroslav Majdiak. Autor knihy Ako bolo na počiatku, Jarolím Koprda, si zvolil Močenok za jedno z miest prezentácie svojej najnovšej knihy. K našej obci ho viazu spomienky a roky spobenía v tunajšej základnej škole. Za túto výsadu mu vyjadril vďaka aj starosta obce, ktorý ne-tajil radosť z toho, že v knihe je napríklad zapracované množstvo odkazov na nášho rodáka sv. Gorazda. „Prezentácia knihy musí byť na takom mieste, kde som ako autor dostal množstvo podnetov," – povedal nám s úsmevom PhDr. Koprda. – „Snažil som sa takým neobvyklým spôsobom, formou historických esejí, priblížiť tie zaujímavé veci, ktoré sa dozvedáme z rozličných archeologických nálezov, archívov u nás doma, ale aj v Európe. Močenok má v mojej knihe svoje miesto z mnohých dôvodov, lebo vieme, že sv. Cyril a Metod sem priniesli pozostatky sv. Klimenta a odtiaľto pochádzal aj ich žiak sv. Gorazd." V publikácii sa nachádza množstvo zaujímavých informácií o raných obdobiach kresťanstva na našom území a v priezore starosta sa autor dostáva až po zmienku o obci Močenok v Zoborskej listine. Fakty aj autorove myšlienky však nemajú iba regionálny záber, ale sú významné pre celé Slovensko.

Habemus papam!

Dňa 13. marca 2013 privítal kresťanský svet nového pápeža. Po odstúpení doterajšej hlavy katolíckej cirkvi – pápeža Benedikta XVI. zasadalo konkláve kardinálov z celého sveta v Sixtínskej kaplnke vo Vatikáne, aby spoločne vybrali v poradí 266. pápeža, ktorý bude viesť cirkev. Po piatom hlasovaní sa kardináli zhodli na spoločnom mene a biely dym z kónia Sixtínskej kaplnky oznámil svetu radostnú správu – Habemus papam! – Máme pápeža! Novou hlavou katolíckej cirkvi sa stal 76 ročný argentínsky kardinál Jorge Mario Bergoglio, ktorý si dal meno František. Pápež František je prvým pápežom z amerického kontinentu a tiež prvým pápežom zo Spoločnosti Ježišovej – teda jezuitom.

Pápež František sa narodil v Buenos Aires talianskym prisťahovalcom Máriovi a Regine. Vyštudoval chémiu na univerzite v Buenos Aires a keď mal 21 rokov rozhodol sa stať kňazom. V roku 1958 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej a ďalej študoval. Venoval sa teológii, filozofii, literatúre a psychológii. Vysvätený bol v roku 1969. V roku 1992 ho pápež Ján Pavol II. vymenoval za pomocného biskupa v Buenos Aires, biskupom sa stal v tom istom roku. V roku 1997 bol vymenovaný za arcibiskupa a v roku 2001 ho pápež Ján Pavol II. vymenoval za kardinála. Pápež František ovláda 4 jazyky – rodnú španielčinu, taliančinu, nemčinu a latinčinu. „Sledoval som voľbu nového pápeža, bol som prekvapený tak isto asi ako aj ďalší ľudia, ale som milo prekvapený a očakávam, že tento pápež, keďže je taký otvorejší

k ľuďom, bude dobrá pozitívna zmena,“ povedal nám veriaci z našej obce Marek Horňák. „Dobrý bol aj Ján Pavol II., aj minulý pápež Benedikt XVI. a myslím si, že tento nebude horší, dokonca očakávam, že bude ešte lepší a že si priúli hlavne tých mladých pod krídla,“ myslí si Marta Hippová. „Ja myslím, že tento pápež bude iný a držím palce, aby bol iný. Je to úplne iný človek, ako boli tamti pápeži, no a dúfam, že sa mu podarí mať dost' sil na to, aby učinil aj potrebné zmeny v cirkvi a aj v postoji voči materiálnym veciam a voči značnej chudobe, ktorá sa vo svete rozširuje,“ nestráca nádej Jozef Rábek. Pá-

Veriaci mu po zvolení do funkcie na námestí sv. Petra prejavili sympatie a srdečne ho prijali. Tisícami veriacich z celého sveta sa nový pápež poďakoval za ich vrele prijatie a venoval modlitbu emeritnému pápežovi Benediktovi XVI. V utorku 19. marca bol pápež František inaugurovaný a odslúžil slávnostnú svätú omšu na námestí sv. Petra vo Vatikáne. Zúčastnili sa jej nielen osobnosti cirkevného a svetského života, ale aj tisícky veriacich. „Už niekoľko dní prežívame radosť z toho, že svätá Cirkev má nového Svätého Otca, ktorý si dal meno František. Všetko to, čo od neho očakávame odovzdávame do Božej vôle a a prosíme toho najvyššieho Pána, aby ho požeňoval a sprežádzal jeho kroky v novom pápežskom úrade. My sa budeme za neho modliť a prosiť o to, aby sme aj my jeho slová, ktoré nám hovorí prijímali do svojho života a podľa týchto slov sa aj snažili prežívať ten svoj život uvedomením si toho, že Boh riadi naše životy aj cez Svätého Otca, cez jeho hlas, gestá a celé jeho pôsobenie v tomto svete,“ netajil

pež František je známy svojou pokorou, konzervatívnosťou a silným sociálnym cítením. Vždy žil jednoducho a často chodil medzi ľuďmi do najchudobnejších častí Buenos Aires.

radosť z novozvoleného pápeža ani kaplán mocenskej farnosti dp. Ján Vician. Svätému otcovi prajeme v plnení jeho neľahkého a dôležitého poslania veľa sil, entuziazmu a Božieho požehnanja.

Pôstne obdobie

V tomto roku sa skončilo bujare fašiangové obdobie v utorok 12. februára. V stredu 13. februára sa začalo Popolcovou

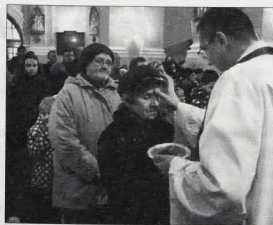
stredou 40-dňové pôstne obdobie, ktoré je prípravným obdobím pred Veľkou nocou a je určitou formou pokánia. „Máme možnosť, aby sme si na začiatku pôstneho obdobia, dnes keď slávime Popolcovú stredú, tak viac uvedomili, že ten duchovný rozmer pôstu a pokánia začína práve v našom srdci. V našom svedomí, kde sa človek rozhoduje o mnohých hodnotách a taký, môžeme povedať, veľmi cenný odkaz nám dal aj sv. otec Benedikt XVI., ktorý svojím rozhodnutím zároveň ako keby šokoval celý svet, ale je to prejav jeho pokory, jeho viery,“ povedal nám po svätej omši v prvý deň pôstu vdp. Jozef

Čermák. Popolcová streda je vždy dňom prísneho pôstu a zdržiavania sa mäsitého pokrmu. Kňaz v chráme počas obradu robí veriacim na čelo popolom z minuloročných bahniatok z Kvetnej nedele znak križa. Približne v 8. storočí bolo terajšie znamenie popolom na čelo praktikované ako sypanie popola na hlavu hriešnikov. Neskôr sa stalo všeobecným symbolom rozhodnutia nastúpiť na cestu pokánia. Na cestu pôstu alebo odriekania sa rozhodli každý svojím spôsobom vstúpiť aj mnohí veriaci z našej obce. „Pôstne obdobie prežívam s radosťou a sebazapieraním. Predsazovala som si, že sa zdržím

akýchkoľvek alkoholických nápojov a kávy," povedala nám veriaci Janka Holubiaková. „To pôstne obdobie sa snažíme prežiť čo najlepšie spolu so svojim manželom a so svojimi deťmi," pridala sa aj Mária Kováčová. „Snažíme sa obmedzovať mäso alebo teraz práve Matúško povedal, že nebudeme papať sladkosti, to je preňho veľké predsavzatie, sladkosti on má veľmi rád, takže ide o to, niečo sa vzdať, čo proste máme radi," doplnila Blanka Boháčová. Po vzore svojich rodičov sa rozhodli vyskúšať svoju výdrž v dodržiavaní predsavzatí počas pôstu aj deti. „Ja som sa rozhodol, že nebudem jesť sladkosti," povedal prvý Matúš. „Nebudem pozerat' do počítača, ani hrať hry," pridala sa k nemu Sofia. „Ja som sa

rozhodol, že nebudem pozerat' televízor," doplnil Šimon. „Nebudem jesť mäso a sladkosti," uzavrela tému Katarína.

Tohtoročný pôst začínajúci sa 13. februára Popolcovou stredou a končiaci sa Veľkým piatom 29. marca trvá 39 dní – do pôstneho obdobia sa totiž nezapočítavajú nedele. Prvý a posledný deň pôstneho obdobia sú dňami prísneho pôstu, ostatné dni však poskytujú veriacim dostatok možností na zamyslenie sa o sile svojej viery, pokánia, na zamyslenie sa nad Bohom alebo prioritami v živote. „Je to taký zaujímavý odkaz v tomto Roku viery pre každého z nás, ktorý začíname pôstne obdobie, aby sme my vo svojom svedomí hľadali práve toho, ktorý nás pozval k sebe, aby sme na tejto zemi

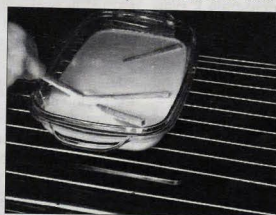

vlastne objavili Boha či už v tých svojich myšlienkach, slovách, vo svojom konaní a to si chceme na začiatku pôstneho obdobia vyprosiť navzájom, my, ktorí veríme v Ježiša Krista," doplnil správca farnosti vdp. Jozef Čermák.

Pôst a jedlá v ňom

Pôstom a jeho významom sme sa zaoberali v jednom z uplynulých čísel. Spomenuli sme aj fakt, že pôstne obdobie sa v kresťanskom svete dodržiava práve v tomto období už stovky rokov. Za toto dlhé obdobie vzniklo množstvo zvyklostí, ktoré sa viažu práve na tento čas. Naši predkovia mali napríklad v pôstnom období úplne odlišný jedálny lístok ako my teraz. Súviselo to určite aj s dostupnosťou surovín na prípravu jedál, ale najmä s pôstnymi tradíciami. „V tomto období nastupovali potraviny, ktoré boli v prvom rade nemäsitého charakteru a pôst sa týkal aj absencie alkoholických nápojov. V tomto období sa malo upustiť od živočíšnych tukov a využívania živočíšnych tukov pri príprave jednotlivých jedál. To znamená, že sa prešlo na pôstny typ omastku, ako sú oleje, ktoré sa vyrábali najmä z konopných semien. Pozornosť sa sústredila na zeleninové jedlá, zemiaky alebo strukoviny, ktoré mali v tomto období veľmi bohaté zastúpenie," objasnila etnologička PhDr. Margita Jágerová, Phd. Za starých čias pôstu

regiónoch však mali ľudia, samozrejme, typické špeciality, ktoré pripravovali práve počas pôstneho obdobia. „Melasa sa to volalo voľakedy, to sa varilo, ale teraz to už nerobím," povedala nám Anna Petrániková. „Lokše, koláče, palacinky, fazuľová a šošovicová polievka a také veci sa varili. My sa snažíme to dodr-

žovať, chcem to dodržiavať," pridala sa Gabriela Fisterová. „Typickým pôstnym jedlom, ktoré sa aj v tomto geografickom priestore južného a juhozápadného Slovenska dodnes niekde varí a pripravuje je kalkýš, čo je vlastne špecifický typ jedla, ktorý je pripravený z naklíčeného obilja. Zomelú sa naklíčené časti toho obilja a potom sa masa pečie v rúre, kde nám vzniká taká obilninová kaša lepkaového a sladkastého charakteru," doplnila PhDr. Margita Jágerová, Phd. Kalkýš sa pripravuje ešte aj v tomto období v niektorých domácnostiach v Močenku aj okolí. Povzbuduje je, že starý recept sa odovzdáva vždy mladšej generácii, ktorá ho udržia. „Ja mám recept na kalkýš od svojej mamičky a tá zasa od svojej, u nás doma sa to vždy pieklo v pôstne dni. Robí sa to tak, že sa zmiešajú 3 diely raže a 1 diel kľučňa, vymyje sa to a dá sa to na sito naklíčiť. Musí sa to rosiť každý deň asi 5-6-krát, aby to bolo stále mokré. Klíčenie trvá asi 6-7 dní a keď sú klíčky približne 2 cm dlhé, tak vtedy

sa to pomelie na mäsovom mlynčeku a potom sa táto hmota vymýva vodou. Vymýva sa do vtedy, kým vyteká biela škrobová múčka a kalkýš sa robí z tej vody. Do tej vody prímiešame múku, ja dávam T650, čiže chlebovú múku a zarobí sa cesto, ktoré má konzistenciu ako palacinkové alebo aj hustejšie ako na palacinky," popisala prípravu kalkýšu Janka Sklenárová. Časovo náročný recept sa v tejto chvíli našťastie blíži k záveru, pretože cesto sa už iba vyleje do pekáča tak, aby nebol úplne plný a vpichnú sa doňho trstinové paličky, ktoré budú odvádzat' z pečúceho sa cesta horúce pary. Kalkýš sa pomaly pečie 5 alebo 6 hodín podľa toho, či má byť celý chrumkavý alebo skôr kašovitý.

Pôstne jedlo podľa veľmi starého receptu tak môže byť nielen návratom ku koreňom, ale aj príjemnou zmenou a objavovaním nových chutí.

STARÉ PÔSTNE JEDLO

Prosná kaša (jačmenná kaša, pohánková)

Proso (jačmenné krúpy) uvaríme v osolenej vode, pridáme očistené na kocky pokrúpané zemiaky, alebo múku. Spolu povaríme. Napokon pridáme málo mlieka a povrch polejeme maslom. V pôste jedli kašu nemastenú a zapíjali mliekom.

sa zachovali recepty na rôzne pôstne polievky, obilné kaše, prívarky zo strukovín alebo zemiakov, cestoviny alebo jedlá s kyslou kapustou. V dávnych časoch boli za pôstnu stravu považované aj ryby, zby a raky, pretože boli označované ako tzv. studenokrvné. Vo všetkých

História a zvyky veľkonočných sviatkov

Základné posolstvo Veľkej noci

Veľká noc je najstarším a najvýznamnejším kresťanským sviatkom. Počas tohto obdobia si kresťania na celom svete pripomínajú umučenie Ježiša Krista. Nadväzuje na paschu - židovské veľkonočné sviatky, venované pamiatke oslobodenia Izraelského národa z egyptského otroctva. Pripravným obdobím pred Veľkou nocou je pôst, ktorý trvá šesť nediel. Potom nasleduje tichý týždeň, do ktorého spadá aj Zelený štvrtok, Veľký piatok a Biela sobota. Veľkonočná nedeľa a Veľkonočný pondelok sú venované pamiatke na zmŕtvychvstanie Ježiša Krista.

Po Kvetnej nedeli nasleduje Veľký týždeň, v ktorom pôstne smútočné obrady vyvrcholia.

Na **Zelený štvrtok** sa slávi pamiatka Poslednej večere Kristovej a Ustanovenia sviatosti oltárnej. V kostoloch odhaľujú oltáre, kňaz otvára Bohostánok a prenesie Sviatosť oltárnu z hlavného oltára na bočný oltár, alebo do sakristie. Zbaví oltár všetkých ozdôb, prestieradiel i sviec. Úkon symbolizuje opustenie večeradla a odobratie sa do Getsemanskej záhrady Ježišom Kristom. Ráno prestanú zvonit' zvony, ktoré sa „zaviažu“. Na povraze, ktorým sa ťahali, urobil kostolník veľký uzol, ako výraz veľkého smútku.

Zvonenie nahradzali dedinskí chlapci rapkáčmi až do Bielej soboty do Vzkriesenia, keď sa zvony rozviazali. Rapkáče

boli domácky vyrobené z dreva, malé i veľké, jednoduché i maľované, ktoré sa obyčajne kupovali na jarmokoch. Chlapec s veľkým rapkáčom išiel obyčajne vpredu, ostatní s malými rapkáčmi za ním. Rapkali toľkokrát denne, koľkokrát sa zvonilo, okrem včasného rána. Takto prešli celou dedinou.

Na Zelený štvrtok sa odporúčalo siať mak, hrach, bôb, tekvicu a uhorky, pretože tak, ako sú zvony v tom čase zviazané, zviažu sa aj kvety na spomínaných rastlinách do plodov. Dobrú úrodu mala zabezpečiť aj príprava zeleninových jedál, ktoré sa v tom čase tradične konzumovali.

Po Zelenom štvrtku nasleduje **Veľký piatok**, deň ukrižovania Ježiša Krista. V kostoloch sa odhaľujú kríže a veriaci prichádzajú k symbolickému Kristovmu hrobu a vystavenej Sviatosti oltárnej. Toto trvá až do sobotňajšieho Vzkriesenia, kedy sa spievajú Pašie.

Na Veľký piatok sa väčšinou nič nesadilo na vešelo, pretože v tento deň sa nesmela zem hýbať. Gazdovia zase v

potoku brodili kone, aby boli bystré. Zväčša rána sa chodilo rodiny modliť ku krížom a kaplnkám (božím mukám).

Na **Bielu sobotu** nasleduje slávnosť Vzkriesenia na pamiatku zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Obrady majú viac častí: Svätienie ohňa (ľudovo Pálenie Judáša), svätienie krstnej vody a sviece a rozviazanie zvonov. Ľudia spievajú za hlaholu zvonov slávnosť Aleluja. Sprievod šiel v minulosti celou dedinou, v oknách domov horeli sviečky. Sprievod bol organizovaný. Vpredu kríž, socha zmŕtvychvstaleho Ježiša Krista, ktorú niesol muž. Za ním išli deti, potom pod baldachýnom kňaz s monštranciou a Sviatosťou oltárnu. Za ním išli muži a až na konci ženy. Vzkriesenia na dedine sa zúčastňovali všetci ľudia okrem ťažko chorých. Obrady bývali veľmi slávnostné, hrávala pri nich dedinská dychová hudba a spievala sa pieseň „Pán Ježiš Kristus vstal z mŕtvych...“

Na Bielu sobotu v domácnostiach varili šunku. Masť z uvarenej šunky, odkladali a liečili ňou rany, volom natierali šije, aby ich jarmo neodrelo. Ľudia si ňou natierali nohy, aby sa im pri práci

na poli nepopukali a verili, že chráni aj pred hadím uštipnutím. Biela sobota bola považovaná za šťastný deň pred siatie a sadenie.

Pôst sa končí až na **Veľkonočnú nedeľu** na obed. Jedlo, ktoré sa na Veľkonočnú nedeľu pripravilo sa nosilo najprv do kostola na posvätenie. Z jedál bolo v košíku: koláč, baránok, klobása, šunka, vajčka a koláče. Všetko bolo prikruté vyšivým, doma takým uterákom. Tento košík bol pýchou každej gazdinej. Po posvätení a slávnostnej omši bolo po dlhom pôste konečne na nedeľnom stole mäsiť jedlo. Aj k takýmto posledným dňom sa viazali viaceré ľudové zvyky. Vo Veľký piatok dievčatá pred východom slnka doniesli z potoka čerstvej vody, v ktorej sa všetci členovia rodiny umyli, aby boli po celý rok bystrí a sveci. Potočná voda mala chrániť najmä pred očnými chorobami.

Na Veľkonočnú nedeľu popoludnia sa pripravovali kraslice. Boli to varené vajčka zafarbené prírodným farbivom z cibulových šúp, alebo ozimínami. Kupovali sa aj ozdobné papieriky, ktoré sa vytlačili na vajčka. Pri farbení vajčiek sa používali tradičné postupy: cibulové šupy sa varili spolu s vajčkami. Podľa množstva šúp a dlžky varenia mali i kraslice odlišne od hnedo-oranžovej farby až po tmavohnedú. Pri druhom spôsobe natrhali zelenú pře-

nicu, alebo raž, vajíčka ňou obložili, obalili handričkou a obviazali. Takto pripravené varili. Po uvarení zostali na nich odtlacky stebiel oziminy. Neskôr farby kupovali a vajíčka varili vo farebnej vode. Farby boli veľmi pestré. Farebné papieriky kupovali v obchode, alebo na jarmokoch. Vajíčko do vzorkového papiera zabalili, ovínuli handričkou, obviazali a varili. Hotové opláchli octovou vodou. Odtlacky ostali na vajíčku. Po zafarbení vajíčka zvykli po-

aprilové počasie skazu berie. O tom, že skutočne prebúda nový život, hovoria mnohé piesne a porekadlá. Napr. - Do Ďura môžeš trávu zo zeme kliešťami vyťahovať, nevytiahneš ju, po Ďure môžeš ju kladivom zatlať, nezatlačíš ju. O Ďurisa všetko pobúri. - Nielen rastliny, ale aj plazy a obojživelníky idú po tomto termíne von. Kto pred Ďurom vidí hada, má ho zabiť, aby mu neušiel so šťastím. Kto počuje pred Ďurom po prvý raz žaby krkať, má pobozkať zem, aby

Veľkonočné sviatky majú v ľudovom prostredí svoju dávnu podobu, v ktorej sa prekrýva kresťanská tradícia vzkriesenia Krista a pozostatky tradície víťania jari.

Strava na dedinách počas významných dní Veľkého týždňa mala obradný charakter. Na Veľký piatok jedli ráno kúsok suchého chleba, alebo koláča s čajom, či mliekom. Na večeru to isté, vo veľmi malom množstve, pretože kresťanský zvyk dovoľoval po tieto dni jesť do sýtosti len raz denne. Na obed fazuľová polievka a makové rezance. Na Bielu sobotu raňajkovali a večerali tak ako na Veľký piatok, na obed bola cesnaková polievka a koláč. Vo Veľkonočnú nedeľu na obed jedli posvätené potraviny, ktoré priniesla gazdiná v košíku z nedeľnejšej omše - vajíčka, baránok (plnka), klobása, šunka, koláč. K obedu sa po dlhšom čase uvarila mäsová polievka. Mäso z polievky sa vybralo a jedli ho s chrenom a chlebom, nakoniec jedli koláče. Vo Veľkonočnú nedeľu k večeri bola huspenina, ktorú uvarili deň predtým, t. j. na Bielu sobotu, vtedy piekli i koláče a veľkonočný baránok. Na nedeľu ponúkli k obedu a večeri už i „pálené“, ktoré pripravovali doma. Vo Veľkonočnú nedeľu bola rodina pohromada, nechodila na návštevy. Príbuzní sa navštevovali až vo Veľkonočný pon-

tým istým ako na Vianoce. Gazdiná musela pripraviť všetko tak, aby počas obeda nevstávala od stola. Omrvinky zo stola sa odkladali do siatin, alebo pre sliepky.

Veľká noc (Veľkonočná nedeľa a Veľkonočný pondelok) je pohyblivý sviatok a jej dátum sa v danom roku stanovuje vždy na prvú nedeľu po splne mesiaca, ktorý nastal po jarnej rovnodennosti, t. j. po 21. marci.

Veľkonočné praclíky

Prísady

½ kg špeciál hladkej múky, 1 hera, 2 sry Lunex, 1 kyslá smotana pochúťková, 2 kávové lyžičky soli, 2 kávové lyžičky salajky.

Postup

Všetko spolu zmiešame a necháme tri hodiny stáť. Potom cesto vyvalkáme na hrúbku 1 cm a vykrajujeme praclíky. Praclíky potrieme žltkom a posypeme strúhaným tvrdým syrom, pomaly pečieme na vymastenom plechu.

Pagáčiky

(veľmi dobré cesto, môže stáť surové i viac dní)

Prísady

½ kg smetolu, vypracovať ručne na penu, 70 dkg hladkej múky, 18 lyžíc kyslého mlieka, striedavo zapracovať s múkou a osoliť, vygúľať na prst hrubé. Cesto nechať postáť od večera do rána. Cesto sa ráno potrie tenkou vrstvou posolených pomletých oškvarek, preloží a pregúľa a nechá upiecť. Ak chceme cesto použiť pre iné účely, nedáme oškvarky, ale ho plníme malkom, lekvárom a pod. podľa potreby.

Plnený sendvič

15 dkg masla, alebo salámy, 3 vajíčka na tvrdo uvarené, 1 a ¼ osminky masla, 1 lyžica horčice, kápie z pohára, zelená petržlenová vňat', posekaná eidamská tešla, sardelová pasta a 1 veľká posekaná cibuľa, korenie.

Zo sendviča vybrať striedku a všetko premiešať so zmesou. Zmesou naplniť sendvič, nechať stuhnúť a pokrájať.

masťiť, aby mali pekný lesk.

Vajce symbolizovalo znak plodnosti, prebúdajúcej sa prírody. V kresťanskom ponímaní sa stalo symbolom Vykypiteľa, ktorý vstal z mŕtvych a posviacka vajec je známa už z 12. storočia.

Veľkonočný pondelok už na svitaní začínali dedinskí mládenci oblievačky, aby do omše stihli oblievať všetky dievčatá v dedine. V rukách mali šibáky, vyzdobené pestrofarebnými stuhami a po oblievačke dievku i vyšíbali. Dostávali za to vymaľované vajíčko, zajesť i vypiť. Večer hrala muzika, táto bola po dlhom pôste veľmi očakávaná a veselá. Pretože počas dlhého pôstu neboli zábavy ani svadby.

K jarnému zvykosloviu sa viaže aj sviatok svätého Juraja, ktorý bol za svoju vieru roku 303 popravený. Patrí k obľúbeným sviatkom všetkých Slovanov. Na Jura sa otvára príroda. Hovorí sa, že čo do Jura na Božie svetlo vyšiel, obyčajne pre nestále

ho neboleli zuby. Kto počuje pred Ďurom kukučku a nemá pri sebe peniaze, celý rok mu budú chýbať. Motýľ, ktorého sa podari chytiť v tento deň, prináša šťastie, preto si ho ľudia zadržovali do šiat. Ak si ho žena zašila do plachty, s ktorou chodila na trávu, mohla pokojne žať i na cudzom, hájnik ju nechytí.

Kto našiel mravenisko, mal si ním dobre vyutierať ruky,

aby ich mal pevné a zdravé pri žatve. Hrmenie pred Ďurom bolo predzvetkou nepriazniveho roka. Ľudia sa pri prvom hrmení zvykli oprieť o múr, aby ich nebolievali kríže.

delok, keď mládenci a chlapi chodili polievať. Stovanie v niektorých ohľadoch pripomínalo Štedrú večeru. Stól bol prikrýty čistým bielym obrusom, alebo tkaným, často

nicu, alebo raž, vajčička ňou obložili, obalili handričkou a obviazali. Takto pripravené varili. Po uvarení zostali na nich odtlačky stebel oziminy. Neskôr farby kupovali a vajčička varili vo farebnej vode. Farby boli veľmi pestré. Farebné papieriky kupovali v obchode, alebo na jarmokoch. Vajčičko do vzorkového papierika zabalili, ovinuli handričkou, obviazali a varili. Hotové opláchl octovou vodou. Odtlačky ostali na vajčičku. Po zafarbení vajčička zvykli po-

aprilové počasie skazu berie. O tom, že skutočne prebúda nový život, hovorí mnohé piesne a porekadlá. Napr. - Do Ďura môžeš trávu zo zeme kliešťami vytáľovať, nevytiahneš ju, po Ďure môžeš ju kladivom zatkať nezatlačíš ju. O Ďurisa všetko pobúri. - Nielen rastliny, ale aj plazy a obojživelníky idú po tomto termíne von. Kto pred Jurom vidí hada, má ho zabiť, aby mu neušiel so šťastím. Kto počuje pred Jurom po prvý raz žaby krkať, má pobozkať zem, aby

Veľkonočné sviatky majú v ľudovom prostredí svoju dávnu podobu, v ktorej sa prekrýva kresťanská tradícia vzkriesenia Krista a pozostatky tradície vitania jari.

Strava na dedinách počas významných dní Veľkého týždňa mala obradný charakter. Na Veľký piatok jedli rano kúsok suchého chleba, alebo koláča s čajom, či mliekom. Na večeru to isté, vo veľmi malom množstve, pretože kresťanský zvyk dovoľoval po tieto dni jeť do sýstoty len raz denne. Na obed fazuľová polievka a makové rezance. Na Bielu sobotu raňajkovali a večerali tak ako na Veľký piatok, na obed bola cesnaková polievka a koláč. Vo Veľkonočnú nedeľu na obed jedli posvätené potraviny, ktoré priniesla gazdiná v košíku z nedeľňajšie omše - vajčička, baránok (plnka), klobása, šunka, koláče. K obеду sa po dlhšom čase uvarila mäsová polievka. Mäso z polievky sa vybralo a jedli ho s chrenom a chlebom, nakoniec jedli koláče. Vo Veľkonočnú nedeľu k večeri bola huspenina, ktorú uvarili deň predtým, t. j. na Bielu sobotu, vtedy piekli i koláče a veľkonočný baránok. V nedeľu ponúkli k obеду a večeri už i „palené“, ktoré pripravovali doma. Vo Veľkonočnú nedeľu bola rodina pohromade, nechodila na návštevy. Pribúzní sa navštevovali až vo Veľkonočný pon-

tým istým ako na Vianoce. Gazdiná musela pripraviť všetko tak, aby počas obeda nevstávala od stola. Omrvinky zo stola sa odkladali do siatiny, alebo pre slepičky.

Veľká noc (Veľkonočná nedeľa a Veľkonočný pondelok) je pohyblivý sviatok a jej dátum sa v danom roku stanovuje vždy na prvú nedeľu po splne mesiaca, ktorú nastal po jarnej rovnodennosti, t. j. po 21. marci.

Veľkonočné praclíky

Prísady

½ kg špeciál hladkej múky, 1 herá, 2 syry Lunex, 1 kyslá smotana pochúťková, 2 kávové lyžičky soli, 2 kávové lyžičky salajky.

Postup

Všetko spolu zmiešame a necháme tri hodiny stáť. Potom cesto vyvaľkáme na hrúbku 1 cm a vykrajujeme praclíky. Praclíky potrieme žltkom a posypeme strúhaným tvrdým syrom, pomaly pečieme na vymastenom plechu.

Pagáčiky

(veľmi dobré cesto, môže stať surové i viac dní)

Prísady

½ kg smetolu, vypracovať ručne na penu, 70 dg hladkej múky, 18 lyžíc kyslého mlieka, striedavo zapracovať s múkou a osoliti, vygúľat na prst hrubé. Cesto nechať postať od večera do rána. Cesto sa ráno potrie tenkou vrstvou posolených pomletých oškvarek, preloží a pregúľa a nechá upiecť. Ak chceme cesto použiť pre iné účely, nedáme oškvarky, ale ho plníme malkom, lekvárom a pod. podľa potreby.

Plnený sendvič

15 dgk šunky, alebo salámy, 3 vajčička na tvrdo uvarené, 1 a ¼ osminky masla, 1 lyžica horčice, kápie z pohára, zelená petržlenová vňat', posekaná eidamská teľha, sardelová pasta a 1 veľká posekaná cibuľa, korenie.

Zo sendviča vybrať striedku a všetko premiešať so zmesou. Zmesou naplniť sendvič, nechať stuhnúť a pokrájať.

mastiť, aby mali pekný lesk.

Vajce symbolizovalo znak plodnosti, prebúdžajúcej sa prírody. V kresťanskom ponímaní sa stalo symbolom Vykupiteľa, ktorý vstal z mŕtvych a posviacka vajec je známa už z 12. storočia.

Veľkonočný pondelok už na svitaní začínali dedinskí mládenci oblievačky, aby do omše stihli obliať všetky dievčatá v dedine. V rukách mali šibáky, vyzdobené pestrofarebnými stuhami a po oblievačke dievku i vyšibali. Dostávali za to vymaľované vajčičko, zajesť i vypiť. Večer hrala muzika, táto bola po dlhom pôste veľmi očakávaná a veselá. Pretože počas dlhého pôstu neboli zábavy ani svadby.

K jarnému zvykosloviu sa viaže aj sviatok svätého Juraja, ktorý bol za svoju vieru roku 303 popravený. Patrí k obľúbeným sviatkom všetkých Slovanov. Na Jura sa otvára príroda. Hovorí sa, že čo do Jura na Božie svetlo vyšiel, obyčajne pre nestále

ho neboleli zuby. Kto počuje pred Jurom kukučku a nemá pri sebe peniaze, celý rok mu budú chýbať. Motýľ, ktorého sa podarí chytiť v tento deň, prináša šťastie, preto si ho ľudia zašivali do šiat. Ak si ho žena zašila do plachty, s ktorou chodila na trávu, mohla pokojne zat' i na cudzom, hájnik ju nechytli.

Kto našiel mravenisko, mal si ním dobre vyutierať ruky,

aby ich mal pevné a zdravé prízatve. Hrmenie pred Jurom bolo predzvesťou nepriaznivého roka. Ľudia sa pri prvom hrmení zvykli oprieť o múr, aby ich nebolievali kríže.

delok, keď mládenci a chlapi chodili polievať. Stolovanie v niektorých ohľadoch pripomínalo Štedrú večeru. Stôl bol prikrýty čistým bielym obrusom, alebo tkaným, často

Historické udalosti obce do roku 1963

V rámci osláv 900. výročia prvej písomnej zmienky o obci redakcia časopisu Močenok ponúka svojim čitateľom krátky prierez históriou našej obce, ako bola zaznamenaná v obecnej kronike. Postupne počas roka 2013 Váš budeme informovať o jednotlivých faktoch z močenskej histórie.

Kroniku obce začal písať v roku 1963 kronikár Mikuláš Holásek, vtedajší učiteľ základnej školy. Snažil sa do kroniky obce zachytiť udalosti od prvopočiatku obce, o ktorých mal od miestnych obyvateľov znalosti až do konca roku 1963. Kronika sa podľa jeho vyjadrenia už kedysi písala, ale stratila sa.

V úvode je popísaný polohopis obce, krátka história, podnebie a príroda, ďalej opis obce, významné budovy v nej, doprava, hospodárstvo, obyvateľstvo, politický a kultúrny život, náboženstvo, šport a podobne. Záznamy z tohto roku sú rozdelené na 25 častí.

Kronikár sa na niekoľkých stranách venuje opisu polohy obce, jej histórii a vzniku názvu. Obec sa v čase vzniku kroniky v roku 1963 volala Sládečkovce, tento názov obce niesla od 1.8.1951 na počesť zastareného Michala Sládečka, jedného zo štrajkujúcich poľnohospodárskych robotníkov z nepokojov v roku 1922.

Ďalšie stránky kroniky venuje Mikuláš Holásek obyvateľstvu. Podľa sčítania ľudu z roku 1960 žilo v tom čase v obci 5 600 obyvateľov – 2 730 mužov a 2 870 žien.

Viac ako 5 strán kroniky je venovaných politickému životu. Podľa záznamov bola politická situácia v obci pred rokom 1963 „neutešená“. V tom čase existovalo 32 politických strán. Najväčšiu podporu mala (podľa kronikára) vďaka roľníkom Ľudová strana a vďaka bohatým roľníkom Agrárna strana. O pracujúcich ľuďoch, ktorých bolo v obci najviac sa podľa zázpisov kronikára Holáseka starala početom najmenšia Komunistická strana, ktorá bola sfanatizovanými občanmi odsudzovaná.

Vo všetkých častiach sa prelínajú s rokom 1963 aj udalosti z bližšej či vzdialenejšej minulosti.

Zaujímavosťou je napríklad zmienka o nájdení črepov železovskej keramiky počas rozširovania futbalového ihriska, objavenie Rímskeho žiarového hrobu v pieskovisku, alebo nájdenie predmetov z mladšej doby kamennej v bývalej biskupskej teheli. Posledným objavom boli črepy z rímsko-barbarskej doby v „Nadrybníkoch“. Zo zázpisov v kronike sa však nezodvedáme, kde sú nálezy uložené.

V časti Opis obce sa dozvedáme, že hlavná ulica bola v čase písania kroniky bezpražná, bočné ulice blatisté, mnohé bez tvrdého podkladu. Obec mala v roku 1963 až 1 353 domových čísel a každoročne pribudlo asi 10 nových domov. Je tu aj zmienka o ničivom požiari z roku 1928, kedy vyhoreli domy „od Nitrianskej cesty až po artézkou studňu pri hostinci Benko“. Rovnako zaujímavá je aj zmienka o tom, že najstaršou časťou obce sú zrejme Chalupy.

Na ďalších stranách kroniky sa dozvedáme, že najstaršou artézkou studňou je studňa uprostred obce približne z roku 1900 s hĺbkou 60 m a výdatnosťou 1,5 l vody za sekundu - na jej mieste teraz stojí v centre obce fontána s oddychovou zónou. Druhou studňou z roku 1949 je artézska studňa v blízkosti Morového stĺpa so súsoším sv. Trojice (neďaleko reštaurácie Elsa). Studňa bola hlboká 132 metrov a jej výdatnosť bola $\frac{1}{4}$ l vody za sekundu. Tretia artézska studňa bola navrhnutá na Lúčkach – mala hĺbku 300 metrov a dávala 26°C teplú vodu, používali ju družstvo. Štvrtá artézska bola v tzv. Hornom dvore Štátnych majetkov a piata, ešte stále jestvujúca na Síkach.

ELEKTRIFIKÁCIA OBCE

Elektrika je v našej obci zavedená podľa kroniky od 40-tych rokov minulého storočia, s jej celoplošným zavedením však boli zrejme nemalé problémy, pretože podľa slov kronikára „ľudia elektrike neďoverovali“.

Zaujímavú históriu má aj obecný rozhlas. Existuje od roku 1951, dovtedy však všetky oznamy občanom vyhlasoval bubeník.

V dnešnej dobe rýchlo sa rozvíjajúcich technológií je zaujímavé predstaviť si, že v roku 1963 bolo v obci iba 35 pevných telefónnych liniek, 150 domácností malo televízor a 914 rádio.

Zo záznamov kronikára Holáseka sa dozvedáme aj to, že v našej obci sa uvažovalo o vybudovaní železnice. Trať mala ísť dokonca vymešaná. Vychádzať mala z Trnovca nad Váhom a cez našu obec mala smerovať do veľkého Zálužia a Alekšíniec. Mala spojiť trasu Bratislava-Nové Zámky s trasou Bratislava – Lužianky. Projekt sa nikdy nezačal realizovať.

V roku 1947 vzniklo v obci menšinové Jednotné roľnícke družstvo, ktoré malo 16 členov a obrábalo 340 ha pôdy. Obrat v pomeroch družstva nastal v roku 1958, kedy sa začalo s náborom do družstva. Podľa kronikára vďaka kampani a presvedčeniu roľníci pochopili nevyhnut-

nosť socializácie a hromadne podpísali prihlášky do JRD, týmto spôsobom sa do družstva dostalo 96,9% pôdy. V kronike je však aj zmienka o tom, že napriek „hromadným prihláškam“ do JRD rozšírené družstvo malo obrovské problémy s pracovnými silami, nedostatkom strojov, skladov aj ustajňovacích priestorov.

Usmev na tvári vyvoláva napríklad zápis o vedení obce dávno pred rokom 1963: „vedenie obce bola oddávna sústredené na obecnom dome, kde bol všemocným pánom notár, ktorému prislúchoval richtár a zastupiteľstvo obce, pozostávajúce z najbohatších gazdov“. V roku 1945 sa však spomínaná situácia zmenila a za pomoci Komunistickej strany vznikol Miestny národný výbor, ktorého prvým predsedom sa stal Štefan Psota ml.

KULTÚRNY ŽIVOT

Kultúrny život bol v roku 1963 realizovaný prostredníctvom „Osvetovej besedy“, ktorej správcom bol učiteľ základnej školy Jozef Klokker. Osvetová beseda okrem organizovania propagačnej činnosti v miestnom rozhlase, tvorby násteniek a podobne vydávala aj časopis Sládečkovské zvesti. Časopis vychádzal mesačne v náklade asi 100 kusov. Okrem toho Osvetová beseda organizovala niekoľko divadelných predstavení (2-4 ročne) a 25 až 30 tanečných zábav. Spomínané divadelné predstavenia navštívova prevažne učiteľia školy, ale aj ostatní občania obce a mládež.

Kino, ktoré bolo voľakedy v budove Orlovnice za Slovenského štátu zriadili občania, ktorí otvorili akciovú spoločnosť. Zakúpili premietací stroj a zriadili kinosálu – po roku 1945 predlo kino samozrejme do správy štátu.

ŠKOLSTVO

Záznamy obce týkajúce sa školstva siahajú takmer 150 rokov dozadu, do roku 1874. Práve z tohto roku sa vraj zachovala najstaršia školská písomná pamiatka, ktorou je výkaz žiakov. Bolo ich vtedy v škole 106 – 38 z Močenku a 68 z Hornej Kráľovej. Podľa kronikára Holáseka siahajú základy dejín obce do doby šírenia kresťanstva bratmi Cyrilom a Metodom a preto zrejme aj v našej obci bola dodržaná zásada, že pri fare sa zriaďovala cirkevná farská škola. „Je pravdepodobné, že v tunajšej obci bola škola už odpradáвна,“ – píše kronikár – „ak je táto domienka správna, stála prvá škola na mieste terajšej Kalvárie a MNV (bývalý Dom pionierov – pozn.

red.). Po vypálení kostola i fary Kumáňmi – vojakmi v roku 1760 sa škola premiestnila na neznáme miesto. Najstaršou zmienkou o škole je teda spomínaný záznam z roku 1874. Približne o 20 rokov neskôr – v roku 1896 – už mala škola 500 žiakov. Milosrdné sestry sv. Vincenta prišli do našej obce v roku 1897 a vtedy sa škola rozdelila na chlapčenskú a dievčenskú. Dievčenská škola sa presťahovala do novopostavenej budovy, kde mali rehoľnice aj kláštor (dnešná budova kultúrneho strediska) a chlapi zostali v pôvodnej školskej budove „pri organizovanom byte so spoločným dvorom pri fare“. V roku 1928 pribudli k Vincentkám rehoľníci Školskí bratia, ktorí bývali v kaštieli a postupne si vzali pod patronát celú chlapčenskú školu. Postupne stará školská budova prestala vyhovovať nárokom na vyučovanie a tak bolo potrebné „prístupit“ k adaptácii hospodárskych budov pri kaštieli“. Rekonštrukcii však predchádzala nehoda medzi štátnou školskou správou, ktorá chcela postaviť novú štátnu školu a školskou stolicou vedenou rehoľníkmi, ktorí ponuku odmietli. Hospodárske budovy sa tak na školu rekonštruovali na účet obce. Práca prebiehala vo dvoch etapách až do roku 1934. Spolu sa spravilo 9 tried a kultúrna sála, kde mávali žiaci telesnú výchovu telocvičnej jednoty Orol (podľa nej sa celá budova nazýva Orlovňa). Neskôr, v roku 1937, bola v obci založená aj Rímskokatolícka meštianska škola (sídliť v budovy pri kostole – v tzv. meštianke). Po prechode oslobodeneckého frontu našou obcou 30. marca 1945 prešli školy do štátnej správy a vyučovanie sa opäť začalo 17. apríla 1945. Rehoľníci boli postupne zo škôl prepúšťaní a na ich miesta nastupovali civilní učitelia. V roku 1953 boli školy premenované na osemročnú strednú školu a meštianska škola bola zrušená. Prvá škola sídlila v „meštianke“ a bývalom kláštore rehoľnice, jej riaditeľom bol Jozef Škultéty. Druhá škola zostala v Orlovni a riadil ju Mikuláš Holásek. V roku 1954 boli v Orlovni zriadené ďalšie dve triedy – v jednej bola umiestnená osobitná škola a druhá slúžila ako učebňa a zároveň šatňa pre divadelných hercov, lebo bola prepojená s javiskom. Po roku 1956 sa školy stali koedukovanými – tzn. spoločne v nich vyučovali chlapcov aj dievčatá.

V roku 1961 nastala opäť zmena – osemročnú strednú školu sa zlúčilo do jednej deväťročnej. V tomto čase začali fungovať aj novopostavené budovy školy, v ktorých dodnes stáli základná škola. V dvoch nových pavilónoch bolo po 9 tried a tretí pavilón slúžil ako telocvičňa. Vzhľadom k vysokému počtu žiakov však zostali v prevádzke aj staré

školské budovy v Orlovni. Školu vtedy navštevovalo 1 150 žiakov. V roku 1963 bol riaditeľom školy Matej Jánsky a zástupcami boli Jiřina Gašpariková a Vojtech Bočev. Škola mala spolu 29 tried a dve triedy materskej školy.

ZDRAVOTNÉ STREDISKO

V kronike je zmienka aj o zdravotnej starostlivosti pre občanov v roku 1963.

Problematika túlavých psov

V ostatných rokoch sme v obci zaznamenali zvýšený výskyt túlavých psov. Psy sa túľajú ulicami obce a častokrát z nich majú deti, ale i dospelí strach. Behaním po ceste ohrozujú plynulosť cestnej premávky, nehovoriac o tom, že sú hladné a mnoho ráz aj choré. „Ja súhlasím s tým, aby sa v tejto našej peknej dedine spravil poriadok s túlavými

psami,“ jednoznačne súhlasila Terézia Štefanovičová. „Čie sú to psy? Nikto nevie, čie sú to psy, lebo keď pôjdete za niekým, tak vám povie, že to nie je jeho pes.“ realistiky skonštatovala Helena Magdálíková. „Chcela by som vedieť, či majú zaplatené dane za tie psy, viac tu lietajú po dedine ako my,“ rozhorčila sa na túľajúce sa psy Anna Pákozdyová. Podľa platného všeobecne záväzného nariadenia obce č.2 z roku 2003 o podmienkach a podrobnostiach držania psov na území obce Močenok je majiteľ alebo držiteľ psa povinný zabezpečiť ho tak, aby nemohlo dôjsť k jeho úteku a tým k narušeniu verejného poriadku alebo ohrozeniu životov a zdravia osôb. Napriek tomu je v obci každoročne obecnou policiou odchytených množstvo túlavých psov. „Od začiatku roka sme odchytili už niekoľko desiatok psov a stále pribúdajú. Zapričínajú to samotní majitelia týchto psov, ktorí majú nevhodné podmienky pre chov, čiže diery v plote alebo sa nestarajú, či je ich pes vonku alebo doma,“ skonštatoval príslušník Obcejnej policie

Zdravotné stredisko vtedy sídlilo v budove terajšieho domova dôchodcov Milosrdného samaritána. Nachádzala sa tu lekárňu, praktický, detský, zubný lekár a 3 pôrodné asistentky. Stredisko malo aj röntgen a sanitku. Ešte v 60-tych rokoch sa podľa záznamov v kronike zdravotníctvo borilo s následkami zlyh podmienok z minulosti – bola tu vrh najviac rozšírená tuberkulóza v okrese.

Spracovala Marcela Lenčošová

v Močenku Štefan Turjan.

Odchyt túlavých psov, ktorí majú nezodpovedných majiteľov, netvorí hlavnú náplň práce obcejnej policie, ale v celkovom súčte im zaberá dosť veľkú časť pracovného času, ktorý by mohol byť využitý na iné aktivity súvisiace s bezproblémovým chodom obce. Nezodpovednosť majiteľov psov tak obci odčerpáva nielen pracovné sily, ale aj financie. „Je to finančná záťaž hlavne pre obec, nakoľko týchto psov musíme po odchytení kŕmiť, starať sa o ne, poprípade osloviť veterinára, ak je to potrebné. Po odchytení psa sa vždy snažíme zistiť, komu patrí, pokiaľ sa dopátrame k majiteľovi, tak ten je riešený poriadkovou pokutou v zmysle zákona,“ spresnil Štefan Turjan. Pokuty za odchytenie túlavého psa spolu s nákladmi súvisiacimi s odchytom, veterinárnou starostlivosťou alebo potravou pre odchytené zvierata sa pohybujú od 17 do 30 a viac eur podľa konkrétneho prípadu. „Pri odchtye túlavých psov sme obmedzovaní zákonnými prostriedkami a nemôžeme ich strieľať, lebo

to je protizákonné. Samotní občania obce nás o to žiadajú, ale jednoducho to nie je v našej kompetencii,“ doplnil Štefan Turjan.

Všetkým odchyteným psom sa príslušníci obcejnej policie snažia nájsť nový domov prostredníctvom rozhovoru s občanmi alebo prostredníctvom káblovej televízie a internetu.

Smútočné oznamy

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí sa prišli dňa 11. februára 2013 naposledy rozlúčiť s mojim manželom, otcom, dedkom a pradedkom
Deziderom Lenčošm
a odprevadili ho na poslednej ceste.
Ďakujeme za úprimné prejavy a kvetinové dary.
Smútiaca rodina

Dňa 10. marca 2013 uplynulo 10 rokov, čo ma opustila manželka
Irena Gáľiová.
Spomína manžel, dcéra, syn s rodinami

Dňa 19. marca 2013 uplynuli 2 roky, čo nás navždy opustila naša milovaná mamička a manželka
Drahomíra Jurná, rod. Rábeková.
S láskou spomínajú manžel Peťo a dcéra Janka s manželom Tomášom

Dňa 30. marca 2013 sme si pripomenuli 10. výročie, čo nás navždy opustila naša mama, stará mama, prastará mama
Vilma Dičárová.
S úctou a láskou vo svojich modlitbách spomínajú dcéry Mária a Rozália s rodinami, synovia Jozef, Štefan a Michal s rodinami

Dňa 13. apríla 2013 si pripomenieme 1. výročie úmrtia slávneho fotografa
Filipa Lašuta,
dlhoročného fotografa Festivalu Gorazdov Močenok.
S úctou a vďaka spomína vedenie obce Močenok a občania obce

„Drahí moji,
už žiadne slzy,
žiadan žiaľ,
na hrob mi dajte
len kvetov pár.“

Dňa 18. apríla 2013 si pripomenieme 11. výročie smrti nášho milovaného syna, brata, strýka a prastrýka **Igora Pospíša.**
S láskou v srdci spomínajú rodičia a tri sestry s rodinami

„Bolestou unavený
tíško si
zaspal,
zanechajúc

všetkých, čo si mal rád.
Za všetky Tvoje trápenia a bolesti nech Ti dá Pán Boh večnej milosti.
Spomienka na Teba, drahý otecko, stále bolí. Ani čas, ktorý uplynul, tú bolesť nezahojí. Za pokojný spánok Tvoj v modlitbách prosíme a smútko za Teba v srdci nosíme.“
Dňa 15. apríla 2013 uplynul 1 rok, čo nás navždy opustil náš drahý otec a dedko **Štefan Búran** a zároveň sme si 20. januára 2013 pripomenuli 15. výročie úmrtia našej milovanej mamičky a babičky **Heleny Búranovej.**
S láskou spomínajú deti s rodinami

„Stíchol dom,
už nepočúť
Tvoje kroky v dom.
Klesli ruky,
čo pre nás pracovali,
dotklo srdce, ktoré sme milovali.“

Dňa 11. apríla 2013 si pripomenieme prvé smutné výročie, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec, dedko
Ladislav Antoň.
S úctou a láskou spomínajú manželka, deti s rodinami

Spoločenská kronika

PRÍVITALI SME:

Patricia Prváková
Adam Konečný
Karmen Meggy Verešová
Leon Grman

OPUSTILI NÁS:

Pavol Lenčoš, 55-ročný
Michal Gombáš, 91-ročný
Juraj Šarközi, 80-ročný
Štefan Mihálik, 87-ročný
Júlia Koševová, 78-ročná

INZERCIA

BLES

Ul. 8. mája 22/A,
821 06 Bratislava

Spoločnosť pôsobiaca v oblasti marketingu
hľadá vhodného kandidáta na pozíciu

MARKETINGOVÝ MANAGER

pre oblasť Šaľa a okolie.

Kvalifikačné predpoklady: - komunikatívnosť - časová flexibilita
- dynamická osobnosť zameraná na dosahovanie cieľov
- ochota ďalšieho vzdelávania

**Prihlásiť sa môžete telefonicky na: 0903 861 399
alebo e-mailom: info@bles.sk**

INZERCIA

• **Strihanie psíkov všetkých plemien**
– kvalita, spoľahlivosť, spokojnosť, prijateľná cena a precíznosť. tel. č.: 0905 559 708

• **Vykonávame:** klampiarske práce, hydroizolácie plochých striech, zateplenie domov. S dlhoročnou praxou a platným certifikátom, ceny dohodou. Tel. č.: 0905 838 714, 037/77 816 67

• Kúpim stavebný pozemok v Močenku a okolí s minimálnou šírkou 18 m. tel. č.: 0903 053 786

• Autoškola L-PRIM – CAR pri Spojenej škole Šaľa-Veča, Vás pozýva do kurzov vodičov na získanie VP na osobný automobil a motocykel nad 25 kW (vrátane trojkoliek a štvorkoliek) Info: 0905 601 812, 0948 350 381, l.prim.car@zoznam.sk. Vykonávame aj kondičné jazdy a školenie vodičov.

Posledné kolo 5. šachovej ligy

Prvá marcová sobota 2.3.2013 patrila v priestoroch spoločnej sály obecnej úradu poslednému kolu 5.šachovej ligy skupiny B11, kde si domáci šachisti zmerali sily so súpermi zo Šale C. V piatej lige sa hrá na 4 šachovniciach, čo je s 8 hráčmi na súpiske Šachklubu Močenok zvláduteľné. V poslednom kole o body pre Močenok bojovali Bohuslav Bleho, Ernest Lenický, František Sysel a František Velčícký. Hra bola mimoriadne vy-

rovnaná. Prvé víťazstvo si vybojoval na druhej šachovnici Bohuslav Bleho nad

Dušanom Turičíkom. Na 4. šachovnici podľahol František Velčícký Ernestovi Vargovi, čím sa stav vyrovnal na 1:1. Výsledok tak mali v rukách Ernest Lenický s Františkom Syslom, obaja však remizovali a tým stanovili na konečných 2:2. „V prvom rade to bol veľký boj a ukázalo sa, že nakoniec sa to skončilo remízou 2:2 a ja som spokojný. Bol to záver sezóny, nejako veľmi sa nedarilo ani Močenku, ani Šali C, takže sme sa umiestnili tak niekde v strede tabuľky,“ konštatoval vedúci Slovana Duslo Šaľa C Vincent Černák. „Skončilo sa to re-

mízou a sme tomu radi, lebo šachisti zo Šale sú papierovo lepší. V budúcnosti by sme chceli postúpiť na 2. alebo 3. miesto v tabuľke,“ povedal nám zástupca domáceho klubu a zároveň rozhodca posledného kola Bohuslav Bleho. Po 8 kolách so súpermi z Nitry, Šale, Šurian, Topoľčian a Veľkého Kýru zostali močenští šachisti v konečnom hodnotení za stredom tabuľky. Chcuť umiestniť sa v ďalšom ročníku vyššie v tabuľke majú, čo znamená prvý krok k úspechu. Netaja sa však ani ambíciami na vyššiu súťaž. „Potrebujeme byť sme ďalších šachistov, toto cestou by som chcel vyzvať tých, ktorí by chceli hrať šach, že sa môžu prihlásiť do klubu a potom by sme mohli hrať aj 4. ligu,“ doplnil Bohuslav Bleho.

4.liga sa však hrá až na 8 šachovniciach naraz, to znamená, že na súpiske Močenku by muselo byť v prípade prihlásenia sa do štvrtoligovej súťaže aspoň 16 mien, aby dokázali pokryť dátumy stretnutí so súpermi v potrebnom počte.

Hádzaná v obci

Popri futbale je v našej obci druhým populárnym športom hádzaná. Orientuje sa na dievčatá a ženy. Krátku dobu, za pôsobenia pána učiteľa Baláža, bola v obci aj chlapčenská hádzaná. To bolo vtedy, keď našu školu navštevovalo 1250 žiakov. Na prácu p. učiteľa Bočeva, Murana a Tótha nadviazal pán učiteľ Kolenčík. Svojou kvalitnou trénerskou a organizátorskou prácou vychoval staršie žiačky tak kvalitne, že sa stali majsterkami republiky. Mená: Stela Beňová, Braunová, Magdalíková, Holomucká, prekročili hranice

našej republiky a niektoré z nich sa stali reprezentantkami štátu. Dlhé roky sa oddiel venoval len deťom a dorastencom. Jeden z členov výboru, pán Sabo, stále snívaj založiť aj družstvo žien. To sa aj podarilo. V súčasnej dobe reprezentujú Junior a celú obec ženy hrávajú 1. ligu. Dokonca mali ponuku hrať extraligu. No to si nemôžeme v našich podmienkach finančne dovoliť. Vďaka aktívnej spolupráci so Šaľou a Nitrou ženy robia klubu a obci dobré meno. Pohybujú sa v prvej

polovici tabuľky. Súperia s Košicami, Michalovcami, Interom Bratislava. Obec je už hádzanárskou veľmocou, základom a perspektívou výchovy talentov. O tie sa v súčasnej dobe stará pani učiteľka Sklenárová a o staršie žiačky pán Vavrince, veľmi obetavý tréner a rozhodca. Tréneri a vedúci obetujú svoj voľný čas bez veľkej finančnej odmeny tejto záslužnej práci. Hlavné v príprave, kde učia dievčatá chytať do rúk loptu a vykonávať prvú hádzanárske pohyby.

Vďaka obci sa podstatne zmenili aj podmienky rozvoja tohto športu. Pekná športová hala, ktorú nám závidia aj mestá, hygienické zariadenia, moderné šatne pre 100 športovcov, spoločenská miestnosť, vytvárajú dobré podmienky na tréningy, zápasy, ale aj na organizovanie národných a medzinárodných turnajov. V našich priestoroch sme privítali dievčatá z Maďarska a Rakúska. Dlhé roky mal klub družbu s Nemeckom. Škoda, že návšteva na zápasoch je sotva priemerná. Do haly by si mohlo nájsť cestu viac divákov. Propagácia podujatí je na slušnej úrovni. O športové výsledky sa zaujíma

káblková či regionálna tlač. To, čo oddiel robí, vyžaduje aj kvalitnú prácu výboru. Zmeny v organizácii práce tým, že bol ustanovený výkonný výbor a revízny orgán, budú zárukou vyššej kvality práce. Treba oceniť aj spoluprácu s miestnymi podnikateľmi a sponzormi. Páni Benčík, Rábek, Tóth a ďalší sú ochotní pomôcť klubu finančne. Medzi ochotných sponzorov patrí aj COOP Jednota Nitra a DV Jednoty. Všetko, čo dávajú, dávajú deťom a mládeži. Dávajú do budúcnosti rozvoja obce aj v tejto oblasti. Za to im patrí srdečné poďakovanie. Treba spomenúť aj aktívnu pomoc a spoluprácu s miestnou ZŠ a ZŠ Horná Kráľová. Investícia do výchovy, vzdelávania a športu je tá najsprávnejšia investícia.

Paed. Mgr. Vincent Tóth
učiteľ na dôchodku

Občianske združenie Klub kresťanskej mládeže, Močenok oznamuje, že otvára V. ročník Hokejbalovej ligy pastoračného centra Močenok. Hokejbalová liga sa bude konať na hokejbalovom ihrisku v Močenku. Mužstvá do ligy je možné prihlásiť do 14. apríla 2013 s kompletnou súpisťou na emailovej adrese: kkm.mocenok@gmail.com. Maximálny počet hráčov v mužstve je 14, herná varianta 3 plus 1 a hrací čas 3 x 15 min. Vek hráčov je neobmedzený. Viac info na uvedenej emailovej adrese.

Turnaj Inex Hausgarden cup

V nedeľu 3. marca sa v športovej hale v našej obci stretli mladí futbalisti do 8 rokov na turnaji Inex Hausgarden cup. Pozvanie na turnaj prijalo 7 mužstiev z Bánoviec nad Bebravou, Bratislavy, Levíc, Močenku, Šale a Trnavy. Turnaj sa začal systémom hry každý s každým. Po týchto vzájomných zápasoch sa hralo semifinále 4 najlepších kolektívov. V prvom semifinále sa stretli Petržalka s Trnavou. V tomto zápase mali navrch chlapci z Petržalky, ktorí sa po víťazstve 1:0 stali prvými finalistami turnaja. V druhom semifinálovom zápase na seba narazili Bánovce a Močenok A. V zápase jednoznačne dominovali Bánovce, našim chlapcom sa nedarilo a prehrali 0:2. Nasledoval zápas o celkové 3. miesto, v ktorom nastúpil Močenok A proti Trnave. V zápase mali viac futbalového šťastia naše mladé talenty, ktoré po bojovnom výkone zaslúžene zvíťazili 2:1 a umiestnili sa tak na 3. miesto. Finálový zápas medzi Petržalkou Bratislava

vedli ukázkový futbal na hracej ploche aj v bránkach a v riadnom hracom čase sa zápas skončil nerozhodne 1:1. Nasledoval penalťový rozstrel. Dráma pokračovala aj počas neho, lebo o celkovom víťazovi sa rozhodlo až po 9 sérii – duel ukončil najlepší strelec celého podujatia Lukáš Mikulaj z Bánoviec, ktoré sa tak

stali víťazom Inex Hausgarden cupu. „Bol to strašne vyrovnaný turnaj, štyri mužstvá v podstate hrali o prvé miesto. Mohli sme byť aj prví, aj štvrtí, úplne to bolo vyrovnané. Neprišli sme vôbec v najslabšom zložení, takže ja som natešenejší najviac na svete! Chalani podali super výkon a gratulujem aj ostatným družstvám, ktoré skončili na 2., 3. a 4. mieste, lebo hrali tiež super futbal,“ tešil sa z víťazstva svojich zverencov tréner Bánoviec Michal Jánošík.

Ceny víťazom odovzdal sponzor turnaja Henrich Bleho. Ako prvý bol vyhodnotený najlepší brankár, ktorým sa stal Martin Jobek z Trnavy, najlepším hráčom bol jeho oddielový kolega Adrián Zelenay a najlepším strelcom sa stal

spomínaný Lukáš Mikulaj z mužstva Bánoviec. Hráči Lokomotívy Trnava, ktorí sa umiestnili na 4. Mieste, dostali diplom, ich kolegovia na vyšších priečkach aj medaily za umiestnenie na stupňoch víťazov. Bronzom sa môžu pyšiť chlapci z Močenku A, striebrom hráči z bratislavskej Petržalky a víťazom turnaja sa zaslúžene stali chlapci zo Spartaka Bánovce nad Bebravou. „Toto podujatie som podporil z toho dôvodu, že tieto naše malé talenty treba rozvíjať. Veľká vďaka patrí hlavne ich trénerom páňovi Szabovi a páňovi Packovi za to, že vlastne každý týždeň organizujú tieto turnaje. Má to veľmi vysokú úroveň a stretávajú sa tu deti takmer z celého Slovenska. Dôležité je, aby napredovali v tom čo robia, športom nemôžu nič pokaziť,“ povedal nám sponzor turnaja Henrich Bleho. Mimoriadne vydatené podujatie zorganizovali skúsení domáci tréneri, ktorí majú s podobnými športovými akciami bohaté skúsenosti a účastujú na takýchto podujatiach si ich zverenci môžu spestriť zinnú prestávku. „Podarilo sa zorganizovať veľmi kvalitné podujatie, kde aj súper, čo prišli, si veľmi pochvaľovali aj úroveň, aj športovo atraktivitu,“ – tešil sa zo spokojnosti návštevníkov tréner domáceho mužstva Roman Szabo. – „Ja som s výkonom chlapcov veľmi spokojný. Vidím aj záujem rodičov, čo ma veľmi teší, lebo sú nápomocní pri turnajoch, bez nich by sa to nedalo zorganizovať. Veľmi si to vážim. Keď to pôjde takto ďalej, určite sa bude futbal v Močenku vyvíjať veľmi dobre.“

a Spartakom Bánovce nad Bebravou bol mimoriadne vyrovnaný. Chlapci pred-

Úspešní karatisti

Začiatkom marca sa v Nesvadoch uskutočnilo 3. kolo pohára mládeže Západoslovenského zväzu karate. Na podujatie sa prihlásilo 15 klubov s 237 pretekármi. Medzi nimi bolo aj 6 močencanov, ktorí reprezentovali klub Karate Močenok. Predstavili sa v cvičení kata, aj vo vzájomných súbojoch kumite. „Všetci sa zúčastnili aj kata aj kumite a musím deti pochváliť, že niektorí boli na kumite prvýkrát a veľmi dobre sa im darilo, bol som milo prekvapený, že sa nezľakli a psychicky to zvládli,“ chválil svojich zverencov tréner Štefan Móri. Mladí močencania získali pre klub 2 medailové umiestnenia. V cvičení kata sa darilo staršej žiačke začiatovníčke Simone Bilkovej, ktorá si na svojej tretej súťaži

vybojovala 2. miesto. „Kata sa mi páči viac, lebo tam nebojujem so súperom a ani sa veľmi nebojím. Toho kumite sa ešte bojím, ale skúsím to prekonať,“ povedala nám Simona Bilková.

V kumite urobila dobrú reklamu klubu mladšia žiačka do 35 kilogramov Terézia Sabová, ktorá dosiahla vo svojej kategórii na najvyššiu priečku. „Kumite ma baví viacej ako kata, pretože je to také živnejšie. Kata – mám ju rada, ale už ju tak rada necvičím. V kumite som mala 1. miesto, ale v kata sa mi to nepodarilo. Chcem po-

ďakovať môjmu trénerovi, ktorý ma pripravoval,“ doplnila svoju kolegyniu Terézia Sabová. Tréner Móri sa svojim zverencom venuje trikrát týždenne. Klub sa špecializuje na tradičné karate

a tak sa členovia klubu postupne učia jednotlivé prvky cvičenia kata a potom sa púšťajú do osobných súbojov. „Začíname s kata, kde si deti najprv uokávajú súťažné tatami, aby získali skúsenosti, spoznali systém súťaží a nasali do seba tu atmosféru. Potom ich chcem dať do kumite. Kumite je čo sa týka technickej stránky jednoduchšie, ale tam potrebuje byť cvičene viac športovejšie založený, rýchlejší, atletickejší a tie deti sú formovateľné od malička, takže sa to dá dosiahnuť. My začíname s deťmi od 6 rokov, vtedy sú najlepšie formovateľné,“ doplnil informácie tréner Štefan Móri.

Svoju technickú vypselosť i kondíciu si mladí močenski karatisti vyskúšajú najbližšie 27. apríla na prestížnom Galanta cupe, na ktorom sa pravidelne šaluje slovenská špička karate, aby nazbierali nové skúsenosti a zoznámili sa s konkurenciou.

**Čaká Vás rodinná oslava,
svadba
alebo iná spoločenská
akcia?**

**Máte väčšiu rodinu
a veľa priateľov?**

**Spoločenská sála „ESO“
v Močenku**

**- objekt obecného úradu,
Vám ponúka príjemné
priestory a plný servis
pre rôzne spoločenské akcie
a posedenia.**

**Informácie: 0907 759 854
037/655 22 41
037/655 23 13**